

REDACTIUNEA.
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Seviziori neînfricate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
Se primesc la Administrația în
Brașov și la următoarele
SIBOURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachr.,
Hrx. Angenfeld & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelek Nachr., Anton Oppelk.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ehslein Bernas. Iain
Leopold (VII. Hrsasbet-körs).
PREȚUL INȘERTIUNILOR: o se-
rie garzonă pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licități mai dese după tariful
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 40.)

„GAZETA“ iese în de-care di
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața mare,
Teșagul Inului Nr. 30. stagiu
1. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusa în casă: Pe un an
34 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 215. — Anul LXIX.

Brașov, Vineri 29 Septembrie (12 Octombrie).

1906.

NOU ABONAMENT LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octombrie st. v. 1906

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal
de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4
corône, pe șese luni 2 corône

Pentru România și străinătate: Pe un
an 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Ce-a fost odată, și ce e acuma.

Cine dintre cărturarii noștri nu
cunoaște istoria plină de năcazuri și
jertfe, dar mândră și glorioasă a re-
gimentelor noastre grănițarești de odi-
noară? Nu cel din urmă dintre ace-
stea a fost regimentul româno-bănățean
Nr. 13.

O spunem pentru că grănițerii,
cari s'au ținut odinioară de regimentul
13, au avut o serbare mare Duminecă
recută în Caransebeș, în care și s'a
desvălit monumentul, ce l'au ridicat
ei prea bunului lor domnitor în semn
de recunoștință pentru tot ce a fă-
cut la desființarea grăniței militare în
favorul și spre binele lor și al fami-

liilor lor. Au și meritat grănițerii acea-
stă bunăvoință, după ce peste o sută
de ani au apărat cu sângele lor Mo-
narchia și dinastia.

Li-s'a spus atunci, că se vor uni
cu țara-mamă Ungaria și că se vor
bucura de toate drepturile și foloa-
sele constituției ungare.

Cine-i de vină, dacă toate aceste
făgăduințe nu s'au împlinit? Grăni-
țerii au avut în fruntea lor bărbați
harnici și Români cinstiți, au avut
în fruntea lor pe generalul Doda, Se-
raciu ș. a. dintre grănițeri și au avut și
conducători politici distinși cum sunt
Mocioneștii.

Poporul grănițer în frunte cu
conducătorii săi a pretins să fie res-
pectate drepturile sale, iar constitu-
ția să fie pentru ei ce e pentru Ma-
ghiari, o binefacere, nu însă o urgie.
Nimeni nu le-a dat ascultare.

Știm cu toții, că în 1887 gene-
ralul Doda, fiind ales cu unanimitate
deputat în Caransebeș, a reclamat
drepturile poporului român călcate în
picioare și a declarat într'o scrisoare
adresată președintelui dietei că *Româ-
nii sunt scoși din cadrul con-
stituției și că dânsul, Doda, în
astfel de împrejurări nu poate lua
parte la lucrările dietei, dar nici nu-și
va depune mandatul cel are dela po-
pe.* Ce s'a întâmplat apoi știm.

Aceasta a fost odată, când încă
nu se virise vrajba și ticăloșiile între
grănițeri.

Ce a fost acum 30 de ani, când
au intrat în era constituțională și ce
e acuma?

Un om nevrednic de a fi urmașul
marelui Doda, ajuns în fruntea co-
munității de avere a grănițerilor bă-
nățeni. Pe acesta l'a nemerit soartea
să țină discursul festiv la desvălirea
monumentului în Caransebeș. Și eată
ce dice fostul sublocotenent Constan-
tin Burdia în discursul său ce-l pu-
blicăm mai jos.

„A urmat apoi pentru grănița
„o eră nouă, era *salutară a civiliza-
țiunii devenind și noi părtași con-
stituționalismului iubitei noastre
patrie, am devenit egali îndreptățiți
„cu ceilalți cetățeni liberi ai liberei
„noastre patrii.“*

Cine minte aici?

La o sărbătoare a grănițerilor ro-
mâni cari totdeauna au fost mândri
și geloși pe românismul lor, cum
trebuia să fie cea de Duminecă,
ia o astfel de serbare Burdia vine
îmbrăcat în costum național maghiar,
vorbește numai ungurește și și atunci
când depuse o cunună în numele gră-
nițerilor, bălbâind câteva cuvinte ro-
mânești — singurile ce s'au pronun-
țat în decursul festivității — demon-
strează cu o panlică tricoloră ma-
ghiară pe cunună.

A mai vorbit și locuitorul de pri-
mar Oct. Bordan tot numai ungurește
și din ungarie și spirit unguresc nici
c'au mai eșit. Din vorbirea festivă a
lui Burdia ar reieși, că s'au înțeles să
nu fie nici o inscripție pe monument.
Românii grănițeri au cerut inscripție
românească, ear în cazul contrar mai
bine nici una. Cu toate acestea, după
ce a căzut valoarea pe monument,
s'au văzut pe el spre surprinderea
multora inscripția ungurească: „Lui
Francisc Iosif I — Regelui, Grănițerii
recunoscători!“

După toate câte le-a făcut Burdia,
cine ar cuteza să susțină, că el n'a
știut nimic despre ce s'a urzit peste
noapte sub paza gendarmilor spre a
zădărnici hotărîrea ca monumentul
să n'aibă nici o inscripție.

Astfel inaugurarea monumentu-
lui dela Caransebeș a ajuns să se
facă pentru preamărirea guvernului
maghiar și a lealității maghiare. Ro-
mânii au fost numai martori muți ai
ecestui spectacol.

Ce a fost odată — și ce este
acuma!

Revista politică.

Brașov, 28 Septembrie v.

Mercuri, în 10 Octombrie, s'a de-
schis *sesiunea parlamentară a die-
tei ungare.*

Președintele Iuliu Justh a referat
dietei despre afacerile curente între
cari despre alegerea lui *Barabás* la
Nagykörös, despre anularea manda-
tului lui *Achim*, despre cununile ce
s'au depus în numele camerei pe di-
ferite statue, între altele pe statua
„martirilor din Arad“ și pe cea a
honvezilor din Cașovia.

Ministrul președinte Wekerle a
prezentat proiectul său cu privire la
programa de muncă și a anunțat, că
în proxima ședință, adevă Vineri își
va ținea expozeul. Totodată a rugat
camera să ție la 19 l. c. ședință for-
mală, în care comisiunile să-și pre-
zente rapoartele cu privire la budget
și diferite proiecte.

În prima ședință au fost și două
interpelații, una a deputatului *Szemere*
cu privire la abuzurile presei, iar a
doua a d-lui Dr. Alexandru de *Vaida-
Voevodă*, adresată ministrului instruc-
țiunea publice în chestia feminină. D-l
Dr. *Vaida* spune, că și femeilor tre-
buie să li-se dea *aceleași drepturi ca
și bărbaților*, iar statul e dator să
înlesnească femeilor măritișul, iar pe
burlaci sa-i silească prin lege a se
căsători.

*

În revista ilustrată germană „Über
Land und Meer“ s'a publicat zilele
acestea un capitol din memoriile prin-
țului *Chlodwig zu Hohenlohe Schillings-
fürst*, fost cancelar al imperiului ger-
man, după retragerea lui *Bismarck*.
În aceste memorii se fac unele destăi-
niri intime din conversațiile de atunci
avute cu împăratul *Wilhelm II.* din

COILETONUL „GAZ. TRANS.“

Rea de gură.

Leica Sorea a fost femeie bărbată în
zilele ei, numai din cale afară iute, năsăl-
nică și rea de gură, para focului.

Bărbatu-so Nicolae, om casnic, la lo-
cul lui, muncitor, strângător și tăcut, ori
cum ar fi lucrat, Sorei în voie nu-i putea
întra. Dânsa tot găsea prilej de căteală:

„Că mai bine era altfel. În zadar mai porți
cușma!“ La făcutul fânului era leica So-
rea varga lui Dumnezeu. De se mai ni-
meria vară ploioasă și avea năcaz cu în-
torsul erbei, nu-i mai tăcea gura cât e
ziua de mare. Bietul Nicolae trebuia să
eosească singur. Nu se prindea un cositor
la ei, să-i fi dat un galben. În zadar îi
zicea Nicolae: „Mai tacăți femeie gura.
Ți-a mers buhul ca de popă tuns“.

Acuma făcuse o clae de fân, îi sfâr-
șise vârful. Pe la amiază se grăbea ne-
voe mare. Soarele ardea ca focul. Lui Ni-
colae îi era teamă de ploaie. Sorea venise
și ea la mai cu mâncarea.

— Chiar îmi era dor de tine nevastă;
mi se pusese soarele drept inimă.

— Ți-o fi, numai cu lucrul vostru de

azi nu plățiți nici o pită mucegăită. Ți-a
e vârful. Parcă-i o babă beată! Mai bine
îl făceam eu. Fă, zic, vârful ca lumea. Ne
râde satul.

— Cum să-l mai fac nevastă? Spune
și tu Mariuță, nu e bun?

— Cum de nu tată? Doar mai mult
de-o clae e? Acuși o să-l cărăm la pod.

— Haram că te numești gazdă! Zău
te fac de rușine! Ți arăt eu cum se is-
prăvește vârful. Fă-l omule, uite vine
ploaia. Întâiu treaba, pe urmă mâncarea.

— Sabia arhanghelului nu stă în
potriva ta. O să-mi iau lumea în cap ca
Baltag.

— N'oiu plânga eu. Călătorie sprân-
cenată.

— Hai! hai! Mă crezi prost. Și epu-
rele când îl strângi prea de aproape, sgâ-
rie. Uți că fumul, picătura și nevasta rea
scot pe om din casă.

— Nu mă sperii.

— Bine. O să vezi. Tot îmi scoți
ochii cu moșia ta! Ce hasnă am eu de
fânul tău? Mă duc în America și pace.

— Ți-or rămânea oasele pe acolo ca
la atâția derbedei de soiul tău...

— De gura ta s'ar duce omul și
în iad.

Azi așa, mâine așa, Sorea tot mai

rea. Parcă încăpuse în anul morții, așa
nu-i mai intra nimic în voce.

Dacă aducea Nicolae lemne, tot le
găsea cusur: sau erau prea lungi, sau prea
scurte, sau prea groase. Odată s'a nime-
rit între lemne o cioată, că doar nu erau
să fie netede ca trestia. Unde a aruncat'o
după el, cât pe ci de nu ia rupt piciorul.
Nici apa din izvor, nici soarele pe cer,
nu-i erau Sorei pe plac.

Nicolae într'o dimineață a plecat în
lume și-a fost bun plecat. Tot răbdase el
de dragul copiilor, al Mariuței și al lui
Ilie, dar acuma erau mari.

„Dacă-ți vedea răul, dragii tatii, îți
face și voi ca mine. Eu nu mai pot răbda.
Să mă bat cu dânsa, să întru în păcat nu
face. Mai bine o las în plata Domnului!“

A plecat și bun plecat a fost.

Sorea în loc de „noroc bun“, i-a zis
„Dute opt și cu a brânzei nouă, că de
dorul tău nu mor eu!“ Nu-și făcea inimă
rea. „O să mă ajut cu băiatul și cu fata,
abia scap de o gură“.

Sorea, ce-i drept, muncea mai mult
decât toți. Când mijea de ziuă era scu-
lată. Curăția la vaci, le mulgea și le da
în poiană să pască, pe răcoare până nu
dă musca. Cât ai bate în palme, era sus
în munte după urzici pentru pasări și porc.

Nu bine venia și era plecată după uscă-
turi. Mânca din fugă o bucată de pită.
Cât e ziua de mare, ea tot își găsea de
lucru. Seara abia apuca să facă fiertura.
Toată vremea nu-i stătea picioarele, nici
nu-i tăcea gura. Cum da ori de băiat ori
de fată, începea să-i descante.

— Sunteți niște leneși, nu plățiți nici
mâncarea. Adevărat betegi, cari vă lăsați
pe spinarea mea. Să vă ție tat-to nu eu.

— Lasă mamă, nu ne mai scoate
ochii, ți-om lăsa și noi loc larg.

— Aulee! Nu mă speriați! Drum
bun ca spinarea popei.

— Bine, bine, o să vezi.

— Poate m'oi teme și de voi? Nu-s
de ceară să mă topesc de dorul vostru.

Dumineca se lua la ceartă de la
haine: să le cruce că nu e-au făcut ei.

Azi așa, mâine așa, Ilie într'o zi a
plecat în țară. Seria din an în an, că e
bine și că le dorește sănătate.

Acuma toț greul și toate ocările că-
deau pe biata Mariuță. De muncă și inimă
rea se uscaser fata ca o coarnă. Cât era
ziua de mare, nu și odihnea oasele. Ba-i
de spoit, ba de spălat, de tors, de țesut,
de albit și câte nu sunt la casă. Alerga
la toate. N'ar fi cârtit din pricina trebilor,
numai gura mâni-sa o tăia la ficăți. Toată

cari reiese, că împăratul a căutat să scape de *Bismarck*, fiindcă el făcea politică de capul lui, fără să se sinchisească mult de șeful său încoronat. Așa între altele, *Bismarck* voia pe atunci să se desfacă de tripla alianță și să lege o prietenie mai strinsă cu Rusia. *Bismarck* să-l fi părât chiar pe împăratul *Wilhelm* la *Petersburg*, că urmează o politică anti-rusească. De fapt Rusia umblă atunci cu gândul să ocupe *Bulgaria*, ceea ce ar fi provocat un conflict cu *Austro-Ungaria*. Împăratul *Wilhelm* a zis atunci: „Am făgăduit aliatului meu împăratul *Francisc Iosif*, că îl voi sprijini, și nu pot să-l tradez“. Și politica lui *Wilhelm* era să sprijinească politica *Austro-Ungariei* chiar și cu rizicul de a se incurcă în războiu cu Rusia și Franța.

Destăinuirile publicate în foaia germană au atins foarte neplăcut pe împăratul *Wilhelm* și într-o telegramă adresată prințului *Filip* de *Hohenlohe*, fiul repausatului cancelar, zice următoarele: „Cu mirare și indignare aflu despre publicarea convorbirilor celor mai secrete între *Tașal Dv.* și mine în chestia retragerii lui *Bismarck*. Cum se poate publica asemenea material fără a-mi cere învoirea? Trebuie să declar, că o asemenea procedură este în gradul suprem lipsită de tact, indiscretă, și inoportună. Nici-odată nu s'a mai întâmplat să se publice incidente referitoare la Suveranul încă în viață fără autorizarea lui..“

Ziarul „*Conservatorul*“ din București sub titlul *Diplomație grecească* scrie în ultimul său număr un prim articol care se începe așa:

Cavaleria *Eladei* a slujit multă vreme de material pentru anecdotele popoarelor din Orient; acum se fac încercări serioase din partea presei elenice, ca să introducă în poveștile cu cari lumea europeană își descrețește fruntea, tactul, finețea și pricepera, cari vor rămâne de pomină, ale diplomației din Atena.

„*Conservatorul*“ după ce citează diferite naivități din „*Embros*“, „*Athine*“, „*Keri*“, se oprește la ziarul „*Scrip*“ și scrie așa:

O corespondență a ziarului „*Scrip*“, trimisă din *Brașov*, la 13 Septemvrie, de către junele *Sardelis*, cel care a trăit în România atât de bine în cât nu se îndură nici expulsat, să se depărteze de granița ei, ca să meargă în paradisul elin, e mai delicioasă de cât toate. În ea se reflectă tot ce e grecesc într'un suflet pribeag. După ce spune, că suntem în rele rapor-

turi cu toată Europa, în așa de rele raporturi, în cât nu ne-am putea găsi locul pe pământ fără sprijinul voinic al conaționalilor săi, *Sardelis* ne dă un stat, care venind de unde vine, capătă o importanță asupra căreia Românii trebuie să mediteze adânc.

„Îi consiliăm încă odată, pe Români, dice *Sardelis*. — să-și modereze avântul nervozității, spre a nu se face cu totul de ris.“

Sardelis — îl cunoașteți pe *Sardelis*? — sfătuindu-ne pe noi să ne potolim nervii, este o poemă întreagă; dar *Sardelis* — îl știți pe *Sardelis*? — îmbărbătând pe Greci să pedepsească »obrăznicia« Românilor. constituie una din acele omerice caraghioslăcuri cari nu odată au sguduit de ris pereții cafenelii *Collaro*.

Încă puțin pe drumul acesta, dar, și diplomația care se face tot mai mult cu noscută prin această extraordinară abilitate, trece, în anecdotele populare, înainte atât de glumeț exploatarea cavalerii grecești.

E regretabil pentru ighemonul lui *Sardelis* — nu de altceva.

După știrile cele mai nouă ce sosesc din Rusia, noua Dumă imperială va fi convocată pe ziua de 20 Febr. n. anul viitor. Așa cel puțin s'a exprimat ministrul-peeședinte *Stolypin* față de un corespondent al ziarului „*Pet. Correspondez*“. În vederea alegerilor nouă — căci se știe că vechea Dumă a fost disolvată — se fac din partea guvernului mari pregătiri. Dorința guvernului rusec e ca împreună cu noua dumă să concure la elaborarea câtorva reforme strict necesare. Nu știm dacă va succede aceasta guvernului, căci foștii deputați ai Dumei urmăresc pe sub ascuns și prin întruniri publice zădărnirea planului guvernului.

In foaia oficială din Budapesta n-rul de la 10 Octomvrie cetim următoarele: Tribunalul r. din Oradea mare a numit pe *Alexandru Dragany* din Vașcou interpret stabil *valah* la tribunalul reg. din Oradea mare. — Pe cât știm noi, Românii sunt trecuți în legile țării sub numele lor adevărat, cum se poate permite o insultă ca aceasta chiar pe pagina I. a foaiei oficiale?..

Mișcarea pentru îmbunătățirea lefi învățătorilor este generală, nu numai specială românească. Așa, societatea învățătorilor profesionali reformați din comitatul *Bacs* și-a ținut adunarea generală Martia trecută în *Ujvidek* sub președinția lui *Mathé Laszlo*. Aici, învățătorul *Dobó Sandor* din *Hajdu-Böszörmény* a ținut un discurs în care și-a îndemnat colegii să nu mai privească cu mâinile în sin situația lor tristă,

căci din 300 florini este imposibil să trăiască. Toate clasele de funcționari și-au îmbunătățit soarta, numai învățătorii confesionali au rămas cu leafa cea mai mică. Adunarea a ales o comisiune, care va merge pe speșele proprii la Budapesta, unde va lua parte la consfătuirea comisiunii generale, care se va întruni la 18 I. c. și va hotări, ca această cauză să fie dusă în fața parlamentului.

Până și învățătorii sași, mult mai bine dotați, decât învățătorii altor confesiuni încă se jăluiesc. Așa d. e. în n-rul de la 8 Octomvrie al ziarului „*Kronstädter Zeitung*“ un lung articol expune mizeriile învățătorilor sași din țara *Bârsei*. După cum vedem din acest articol salariile învățătorilor sași variază între 824—1386 coroane.

Desvălirea statuei Maj. Sale în Caransebeș.

Duminecă în 7 Octomvrie n. s'a făcut la Caransebeș desvălirea statuei Majestății Sale, ce s'a ridicat prin contribuiri publice de poporul român din fostul regiment român-bănățean Nr. 13 în semn de omagiu către Majestatea Sa monarhul nostru. Serbarea a decurs conform programului oficial, ceea ce însumă că serbării s'a imprimat un caracter oficial-maghiar. De poporul românesc, în numele cărui s'a ridicat acest monument, deabia s'a făcut amintire.

La desvălirea monumentului au participat Archiducele *Iosif*, ca reprezentant al Maj. Sale, miniștrii *Wekerle*, *Polonyi* și *Jekelfalussy*, reprezentanții casei magnaților și ai dieței, iar din partea Românilor, episcopul *Caransebeșului Nicolae Popea*, episcopul *Lugoșului Vasile Hosszu*, deputații *C. Brediceanu*, *Dr. G. Popovici* și numeroși funcționari și grănițeri din ținutul *Caransebeșului*.

Desvălirea monumentului au premers serviciu divin în biserica rom. cat. și în catedrala gr. or. română.

La orele 12 s'a făcut desvălirea monumentului. Actul sărbătorec a fost introdus prin următoarea vorbire rostită în limba ungurească de vestitul deputat și președinte al comunității de avere *Burdea*, îmbrăcat în »*dizmagyar*« :

Alteța Voastră :

Dacă frunzărăm paginile istoriei, ne putem convinge, că aproape fie-care pagină este așa zicând udată de sânge și că iubita noastră patrie a avut să treacă prin multe rele și neplăceri.

Tempuri periculoase au trecut peste noi în trecut și numai înțelepciunea domnitorilor din ilustra casă de *Habsburg* și vitejei națiuni avem să mulțămim, că pe-

riclele au trecut, că am ajuns timpuri pline de speranțe și glorioase, în urma cărora am put fi și noi părtași de cultura și civilizația altor popoare culte din vecinătatea noastră.

Dar cu mult mai greu și prin grele lupte și suferințe am ajuns noi în posesiunea acelei culturi, la care alte națiuni în pace și fără conturbare au putut ajunge.

De fie-care colț al patriei noastre ne leagă câte o amintire neperitoare și fie-care palmă de pământ siliți am fost să o câștigăm cu sânge și în continuu am avut să stăm cu arma în mână, ca să putem păstra pământul câștigat.

Pe munți și văi s'a dat luptă crâncenă, începută de puterea fără margini a *Semilunei*, al cărei scop era ocuparea apusului și nimicirea creștinismului.

În părțile mărginașe ale patriei noastre au fost mai ales luptele crâncene și față de aceste lupte noi am fost cea stâncă neînvingibilă, de cari s'au frânt săgețile dușmănoase, așa că acum cu mândrie ne putem fali cu aceea, că Ungaria a fost mântuitoarea apusului și a creștinătății.

Am fost pionierii civilizației și ai creștinătății, cari au fost așezați în cele mai espuse și periculoase pozițiuni, așa că furtunile cari amenințau patria, în primul rând pe noi ne-au atins iar încrederea distingătoare pusă în noi a trebuit să o rescumpărăm cu sângele și viața celor mai distinși și celor mai viteji, iar atunci când vijoriile amenințătoare au ajuns la culme, când pericolul amenințător tot mai mult zguduia porțile patriei, când acest pericol amenința existența noastră ca stat precum și instituțiunile noastre cu totala lor nimicire, atunci glorioasa casă de *Habsburg* a luat refugiu la cele mai eficace mijloace pentru delăturarea pericolului instituind și organizând instituțiunea graniței militare.

Spre scopul apărării Banatului *Severin* și a părților mărginașe sa instituit cu sediul în *Caransebeș* regimentul românobanatic nr. 13.

Alteța Voastră!

Glorioasa casă de *Habsburg* ne-a ținut demni și pe noi, poporațiunea acestui ținut, încredințându-se nouă apărarea părții mărginașe a patriei, pe care a amenințat-o dușmanul deodată din trei părți. Și când primim îndărăt la timpurile trecute, cu mândrie putem afirma, că am satisfăcut cu succes încredințării primite din partea casei domnitoare.

Credința neînfrântă față de tron și nemărginita iubire față de patrie a fost cea stea conducătoare, care în momentele de desperare ne-a insuflat curajiu, pre-dispunându-ne la aducerea celui mai mare sacrificiu alergând la primul strigăt pentru apărarea tronului și a patriei și ducând la învingere steagul desfășurat.

Pentru vitejia noastră, pentru adevărul și neinteresatul nostru patriotism și nestrămütata alipire față de glorioasa casă domnitoare, în mai multe rânduri am fost învredniciti de recunoștința prea înaltă, iar poporul blând și onest a fostie granițe cu mândrie amintește și azi despre recunoștința și distincția primită din partea domnitorului.

ziua o ciocănea. Și seara, când să-i tionească mâncarea, Sorea le lua de la cap:

— De-ai fi fată harnică și de ispravă ai face altfel. Când eram ca tine torceam pe lună. În grădiună n'ai fost, a umplut buruiianul tot. Mai mare rușinea! Ca mâine ești de măritat și'n ladă nimic lucrat de tine. Eu n'oiu toarce nici n'oiu țese să aibă soacră-ta parte de munca mea. Fă, dacă îți trebuie.

— Doar toată ziua nu-mi cade lucrul din mână.

— Nu-ți cade, dar n'ai spor. Ești leită tată-to. Tând în coace, tând în colo și nici o ispravă. Poate crezi că țiu-oiu da din pământul meu? Cât trăesc nu pupă nime o palmă de loc. Muncește, făți haine că atâta-i al tău“.

Toate astea le găsea de spus seara la masă. Ziua n'avea când. Inghiția biata *Măriuța* mâncarea cu noduri.

— Ce ai *Măriuțe*, întreba nănașe-sa, de câte ori o vedea.

— De!

— O duci rău cu maicăta? Năsălnică muiere. De răul ei a plecat tat-to. A plecat și *Ilie*. Se vede că-i mai stai tu mare'n ochi.

— Zău nănașe! Imi vine să mă duc în lume ori să-mi fac o seamă.

— Ducă-se pe pustii, nu vorbi așa.

— Mi-a hotărât că nu-mi dă din pământ, cât trăește.

— Știi una? A scris sorumea *Irina* de la *Câmpulung*. A găsit loc bun și mai e lipsă de o fată la un copil. Mâncare domnească, leafă bună, trăești ca'n sânul lui Dumnezeu. De vrei, pleacă și lasă mu-me-tii larg.

— Chiar așa am să fac. Mă duc unde m'or duce ochii, să scap de gura ei..

A plecat și *Măriuța*, și a fost bună plecată.

Sorei i-a stat cam jale, dar și-a luat inima în dinți, cum zicea dânsa, și i-s'a potolită jalea.

A trecut un an și doi și trei și nime din casnicii *Sorei* nu mai dădea pe acasă. Munca aprigă îi ținea de urât. Cât era ziulioa de mare nu-și strângea picioarele. Ba cu vacile, ba în pădure. Când mergea undeva, nu-i cădea furca din brău. Se minuna satul pentru cine mai toarce și mai țese ea atâta.

Din când în când o apuca de inimă jalea că n'are pe nime lângă ea. Cânta, își mai ștergea lacrimile cu dosul mânei, ofta adânc, lua furca și o tula în pădure ori la vre-o cunoscută în vale. Vara nu prea avea când jeli, se lua cu munca.

Din an în an tot mai slabă, ales iarna o ținea tusea. Nopti întregi nu închidea ochii și se gândea că bine ar fi să aibă cu dânsa fata ori feciorul. Hotărî să le scrie, dar ziua se răsândea: Adecă să mă rog eu de ei, să-i chem la munca mea dacă ei nu se gândesc la mine? Eu îi povățuiam de bine!“

Sorea nu-și zicea că muștrarea și ocară, fie cu ori-ce gând bun, tot ocară rămâne și dacă e prea multă, strică în loc să fie de folos. O'o vorbă bună faci ades mai multă ispravă decât cu toate dojenile din lume. Nu'n zadar se zice: »vorba dulce mult aduce“.

Nicolae de câte ori nu-i zicea: „Câinele, că e câine, și mereu huiduit își ia lumea în cap“. Altă dată îi spunea: „Tu, *Soreo*, ești harnică, bărbată, dar ce folos, dacă faci ca și vaca lăptoasă, care răs-toarnă șistariul după ce-l umple? Ne vrei binele, dar ne scoți ochii. De răul tău o să fugim cu toții!“

Așa s'a și întâmplat.

Era în toiul ernei. Ninge și ninge, de pare că pe lume e numai zăpadă și iar zăpadă. Nici colț de cer să-ți arunci ochii, nici petec de pământ, nici colț de stâncă nu se zăreau prin norii de zăpadă.

Căsuțele împrăștiate prin văi și munți nu se mai văd. Singură Valea rece duduie mereu. Gerul n'a înghețat-o încă: probezește și se ceartă cu ninsoarea ce tot cade pe tăcute. Într'o înfundătură dosită stă singuratică căsuța leicăi *Sorei*. Zăpada a întroenit-o de jur împrejur. Pare pustie, nu s'aude nici lătrat de câine, nici fum nu ese pe coș. Pe așa vreme venise o vecină din vale să-și ia niște fuse cei împrumutate. Era pe după amiază, ușă încuiată!

Se uită pe fereastră, pune mâna strășină să vază mai bine. *Sorea* culcată în pat. Bate'n geam. Nu-i răspunde.

„Doamne sfinte, o fi murit *Sorea*!“ zice nevasta plecând repede.

Merse la vale la niște vecini. Vin oamenii, deschid ușa: *Sorea* moartă ca toți morții.

A doua zi ninsoarea se mai potolise. Au petrecut-o pe biata *Sorea* la groapă străinii. Numai Valea rece bocitoare de veacuri, jelea mai tare ca altădată, tot îngânând din colț în colț vaer jalnic, ison durerilor și suferințelor.

Iar când a sosit timpul și când cu schimbarea împrejurărilor s'a introdus datorită apărării generale a devenit superfluă susținerea graniței militare și a marilor și grelelor datorințe încopiate cu această instituțiune, gloriosul și înțeleptul nostru rege Francisc Iosif I. prin prea înalta sa ordinațiune din anul 1873 a disolvat fostul regiment româno-banatic Nr. 13.

A urmat apoi pentru granița o eră nouă, eră salutară a civilizațiunii, devenind și noi părtași constituționalismului iubitei noastre patrii, am devenit egali îndreptățiți cu ceilalți cetățeni liberi ai liberei noastre patrii. Dar n'am fost împărtașiți numai de plenitudinea dreptului cetățenesc și politice, ci gloriosul nostru domnitor nici în altă privință nu și-a uitat de credincioșii săi grăniceri. Nu și-a uitat că locuitorii acestui ținut peste 100 ani au trebuit să stea înarmați păzind și apărând granițele statului, pentru care servicii i-a și răsplătit în abundență, făcându-i stăpâni peste păduri, izlaze și alte realități în valoare de mai multe milioane, iar prin aceea că din nou le-a recunoscut și întărit drepturile și privilegiile lor strămoșești, a dat prin aceasta dovadă strălucită, cât de mult a apreciat alipirea însuflețită și desinteresată a acestui popor față de tron și patrie.

Această schimbare s'a întâmplat înainte cu 30 ani și deabia a trecut o generație de ani și seculara credință față de domnitor cu putere erumpătoare a străbătut în inimile poporului grănicer, iar iubirea și recunoștința a devenit tot mai intensă și generală, așa că tot mai mult a prins teren aceea ferbinte dorință de a da și în mod vizibil expresiune acestor simțăminte, pe cari să le dovedim înaintea lumii și să le eternizăm pentru generațiunile viitoare.

Și iată, că cuvântul trup s'a făcut!

Ideea a aflat însuflețitoare sprijinire la toate straturile poporațiunii noastre. Să ridicăm monumentul Majestății Sale, luminatului nostru rege spre aducerea aminte săpată în metal, care pe vecie să vestească gloria Majestății Sale, veșnica lui amintire precum și omagiul supușilor Săi! Și primul strigăt a pus în vibrare corzile inimii, a reînprospătat glorioasa amintire a strămoșilor și precum atunci vocea supremului comandant a pus pe picioare gata spre războie, pe grăniceri, tot astfel și acum instituțiuni și privați, mic și mare, sărac și bogat cu însuflețire au contribuit cu denarul lor pentru sublimul scop

Dar noi privim spre ea stăpâniți fiind de simțimintele neperitoare recunoștințe, iar inimile noastre sunt puse în mișcare, căci chipul de metal în vecii veclor va vesti nemărginita lui lunătate, inima Sa cea nobilă.

Măreață stă deja statua de metal și răpitoare în sublimitate! Lăsați vălul pentru ca în mod omagial să privim spre ea.

Simplu dar majestos stă înaintea noastră chipul de metal al bunului nostru rege, fără embleme și fără inscripțiuni!

Gloria feței Sale radiază spre noi, iar privirea-i limpede și binevoitoare străbate în îndepărtare.

Și vecinic stă monumentul o vecinică aducere aminte a grandiosității domnitorului, precum și ca o dovadă a iubirei recunoscătoare a poporului.

Iar acum în numele întregului popor din fosta graniță dăm Alteței Voastre cele mai simțite multumiri, pentru-că la intima și familiara noastră festivitate ne-ați onorat cu înalta Voastră prezență, rugându-Vă totodată ca să binevoiți prea grațios a aduce la cunoștința Majestății Sale, bunului nostru rege, nestrămutata noastră credință față de casa domnitoare alipirea și iubirea față de patrie, precum și omagiile noastre de supuși ai Majestății Sale.

Trăiască regele!

Trăiască patria!

În decursul discursului d-lui Burdia s'a ridicat vălul de pe statuă, la a cărei vedere publicul a izbucnit în strigăte de „Ejen“ și „Trăiască“.

După aceasta Archiducele Iosif a răspuns următoarele:

Iubirea, devotamentul și credința au înălțat acest monument, în legătură cu dorința ferbinte, ca Dumnezeu să țină pe Majestatea Sa imperială și apostolică reg.,

pe iubitul nostru rege până la cel mai îndepărtat hotar al vieții omenești. Ca un răsunet se înalță în sufletul meu ruga ferbinte, ca Dumnezeu să binecuvânte pe acei cari au ridicat această statuă, Dumnezeu să binecuvinte patria, națiunea, ca și mai departe să fie o columnă de granit Tro-nului și contopindu-se în armonie cu bunul său rege să devină părtaşă după timpuri grele de restricte de o bunăstare înfloritoare. Cu bucurie duc regelui nostru vestea iubirei și alipirei d-voastră, știind că inima sa părintească e azi aici cu noi, cu fiii săi iubiți.

Făgărășenii la Sinaia.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Sinaia, 4 Oct. n.

Sinaia începuse să se pregătească de iarnă. Lume, muzică, verdeată, soare, toate dispăruseră de câteva săptămâni. Pădurile se înegriră în urma înghețului și zăpezii din săptămâna trecută, un vânt aspru sufla de la nord și se spârgea în negrele păduri cu un muget ca ale valurilor mării, stradele, pietele, parcul și frumoasele aleiuri erau pustii, pustii mai ales seara la lumina electrică, care par-că în bătaie de joc lumina pustiul de oraș. Te cuprindea jalea. Cu care cum te întâlneai îl vedeai trist, nu-i lume, nu's bani, pustiul afară, pustiul înăuntru, pustiul în pungă până la vară.

În această tristă monotonie iată că se aude că vin musafiri de la București să aducă omagiile lor Majestății Sale Regelui pentru jubileul de 40 ani de înțeleaptă, activă și energică domnie. Acest svon produce un reviriment în dispoziția melancolică a orașului, bucuria ia locul tristeții. Primăria ne comunică că vin Făgărășenii și invită lumea la primire.

Astăzi în 4 Octomvrie era fixată ziua primirei. Pe la amiază începe să se strângă lumea pe peronul gării, frumoșii și inimoșii mici dorobanți cu trompete și steaguri, o companie de vânători cu decorațiile pe piept, însă fără arme, autoritățile comunale și locuitorii umplu peronul. Pe fețele tuturor era exprimată veselie.

La orele 12 sosește trenul special cu Făgărășenii în uralele mulțime. Conducătorul excursioniștilor, energicul avocat Dr. I. Turcu, vine pe peronul gării împreună cu toți cari îl însoțeau. Primarul G. Manolescu, printr'o călduroasă cuvântare îi bineventează în numele orașului și-i avizează că la orele 3 p. m. îi primește M. S. Regele în audiență. La această bineventare răspunde d-l Dr. Turcu printr'un entuziast discurs de mulțămintă pentru buna primire din țară și de aci.

Eșind cu toții în curtea gării, începe a se forma cortegiul, abia acum se vede câți Făgărășeni erau. Erau trei sute persoane aproape, avocați, preoți, profesori comercianți, țărani și țărance în pitorești și elegante costume naționale albe și negre, ca ale săliștenilor, însă cu broboade negre pe cap, înfășurate ca turbanele turcești la unele. În frunte era steagul și fanfara țărănilor din Tohanul v., tot țărani tineri, înalți și robuști cu surtucuri negre și pantaloni albi, jos brodați cu negru. După ei vine Dr. Turcu și cei doi reprezentanți ai bisericilor române din comitatul Făgărășului, vicarul Iacob Macavei, și protopopul Borzea, parochul Bunea, veteranul Damaschin Poparad ș. a. ș. a. într'un lung șir.

Coloana pornește în pas milităresc în sunetul marșului „Deșteaptă-te Române“ parcurgând bulevardul, parcul până la mânăstire. În tăcerea și liniștea din oraș se audea muzica atât de bine încât par-că cânta într'o sală. La biserică se ține un serviciu religios, la care cânta corul,

după serviciu bineventează preotul oficiant oaspeții printr'un călduros discurs, la care răspunde cu o voce sonoră vicarul Macavei.

În sunetul imnului național, cântat de cor, eșind din biserică se formează din nou cortegiul și merge la hotel Caraiman unde s'a servit un dejun ales tuturor celor trei sute de oaspeți pe admirabila terasă a hotelului. S'a toastat pentru Majestatea Sa de către d-l primar și Dr. Turcu în aplauzele fără sfârșit ale comensilor, învățătorul Berescu a toastat într'un spiritual discurs pentru șeful micilor dorobanți principele Carol, s'a toastat pentru România, ministrul de culte, cler, Sinaieni etc. etc.

În mijlocul unui mare entuziasm se ridică masa și toți împreună și în frunte cu muzica tohănenilor au pornit spre palat pe o ploaie mărunță și un vânt rece după-ce plecaseră deja în trăsurile 20 persoane ca delegați la audiență. În curtea palatului s'a oprit coloana așteptând sfârșitul audienței. Delegații au fost reținuți aproape o oră la audiență, după care s'au înapoiat veseli și radioși la ai lor. În decursul audienței lumea sta aranjată în coloană pe terasa castelului. De odată se vede venind prințesa călare pe un cal roș și sprinten ca o căprioară, spontan eu încep toți să strige „să trăiască“, „să trăiască“ astfel încât râsunau toate văile iar prințesa surprinsă de această manifestație spontană, lasă calul la pas și mulțămeste tuturor zâmbind cu o grațiositate răpitoare.

Intr'aceea se terminase audiența. Regele și Regina es pe balcon. Făgărășenii conduși de polițaiu, în dosul palatului să aranjează în coloană și apar majestoși, cu muzica în frunte pe terasă. În sunetul marșului pășesc militărește, bărbați și femei și defilează pe dinaintea suveranilor în strigăte nesfârșite de „să trăiască“. Suveranii le mulțămesc zimbând cu multă bunătațe și bucurie, regina agitând în continuu batista. Deși ploua și sufla un vânt subțire și rece, lumea părea că uitase de toate și nu vedea decât pe marii suverani.

Făgărășenii terminaseră defilarea și dispăruseră de pe scenă, când iată că regina deschide o fereastră de la salonul mauric și le face semn cu batista să se înapoieze. Se înapoiază cu toții strigând „să trăiască“ și așteptând ordnul.

Până să vie ordnul un domn, moș bătrân din Sinaia începe să le zică: să țină o vorbire, că probabil că d'aia i-a chemat înapoi. Subsemnatul știind cât ține de mult Regina la încurajarea muzicanților, le-am spus să lase discursurile, că nu-i nici timpul nici locul potrivit, să aștepte și să vadă că pentru muzică i-a chemat înapoi. Și într'adevăr asta a fost.

Tohănenii s'au aranjat în cerc și au început să cânte ce știau ei mai frumos, au cântat două cântece de dans de la ei atât de precis și melodios încât, par-că-ți venia să joci, ba unii chiar începeau să facă propagandă pentru joc, dar flăcăii au refuzat pentru-că nu era nici timpul favorabil.

După acest mic concert s'au depărtat cu toții în neîntrerupte strigăte de „să trăiască“, până când nu se mai vedea regina. De la castelul regal au trecut pela castelul princiar făcând entuziaste ovațiuni, la cari au răspuns de la ferestre cu multă amabilitate, atât principele Ferdinand cât și principesa Maria. De la palat s'au înapoiat la gară, de unde o parte a plecat la București cu un tren separat, iar alta s'a înapoiat pe la Predeal acasă, toți încântați de buna primire ce li s'a făcut pretutindeni.

Un asistent.

Cu ocaziunea primirei ce s'a făcut fraților noștri din ținutul Făgărășului în excursiunea lor la expoziția din București s'au rostit numeroase vorbiri de salutare din partea reprezentanților oficiali și neoficiali ai României, la adresa Făgărășenilor.

Dintre aceste merită să reluăm îndeosebi vorbirea ținută de d-l A. Ciurcu locțiitorul de primar al Bucureștilor la banchetul care s'a dat în onoarea Făgărășenilor, în care vorbire d-l Ciurcu a scos la iveală partea ce au avut-o Făgărășenii în războiul de independență al României din anii 1877/78.

Iată această frumoasă vorbire:

Fraților iubiți!

N'am de gând să fac un discurs, ci să vă vorbesc în chip cu totul familiar și am dreptul să vă vorbesc așa, fiindcă și eu sunt tot de ai voștri.

Și eu sunt din Țara Oitului, din patria lui Radu Negru, o știți prea bine.

Dacă am fost mișcat adânc, când am avut deosebita cinste de a primi în numele capitalei regatului pe atâți alți frați din țările vecine, vă puteți închipui de ce emoțiune sunt cuprins când am aci în fața mea pe înșiși conjuđețenii din districtul, în care am văzut lumina zilei, unii chiar foști tovarăși de copilărie, alții foști camarazi de școală.

De aceea nici n'am mers la gară, ca să vă întâmpin, căci prea-mi erați apropiați și am ținut ca la primirea voastră orașul București să fie reprezentat prin Români ce nu-și trag originea de peste Carpați.

Tot așa doare, ca și acum alții să vă vorbească și să vă spună mai multe, să vă manifesteze în vorbiri frumoase și înălțătoare dragostea fraților de aici.

Eu țin să vă mulțămesc că a-ți venit unii chiar pe căi depărtate, ca să admirați această frumoasă expoziție, ca să vă dați seama de progresele realizate de România, mulțămimă activității întregului popor român și să vă îmbărbătați de cele ce veți vedea. Și vă mai mulțămesc, că ați adus cu voi pe un veteran al războiului independenței, pe pieptul căruia strălucește „Trecerea Dunării“ și „Virtutea Militară“. Cu această ocazie pot să vă amintesc că acesta nu e singurul Făgărășan care a luat parte la acel război. Mă aflu pe vremea aceea la ziarul „Românul“, împreună cu un alt compatriot al vostru, Teofil Francu, care a trebuit să se exileze pentru-că în conziliul județean din Făgărăș, în calitate de procuror, a vorbit românește, cu toate protestările căpitanului suprem, care-l somă să vorbească ungereste.

Abia se declarase războiul și ne pomenerăm cu o droaie de Români din ținutul Făgărășului, cari ne rugară să intervenim la ministrul de război ca să fie primiți în armata română cu gradele ce le aveau în armata austriacă, sau chiar ca simpli soldați. Am intervenit împreună cu regretatul Francu pe lângă generalul Fălcoianu și am reușit a face ca acești bravi Făgărășeni să fie primiți în rândurile armatei române, care după 200 de ani mergea din nou la bottezul focului. Unii din ei și-au lăsat oasele pe câmpiile Bulgariei, alții mai norocoși sunt și azi în viață, ca să se bucure de roadele jertfei lor, ca veteranul Radu Damaschin din Cârțoara, cu care avem acum fericirea de a sta la masă.

Curând după primele ciocniri de la Grivița, vizitând pe răniții la Turnu-Măgurele, găsim în ambulanța de sub îngrijirea d-nei Maria C. A. Rosetti, zăcând pe patul de suferințe pe tânărul sublocotenent Stanciu, din Viștea și mare fu emoțiunea când îmi spuse că e nepotul altui erou, al căpitanului Stanciu, un fost bun prieten al tatălui meu. Tânărul Stanciu fusese printre cei dintâii la asaltul Griviței și pe pieptul lui strălucea „Virtutea Militară“.

Pentru cei cari cunosc fama foștilor grăniceri de dincolo, lucrul pare firesc, căci e știut că Români din ținutul Făgărășului au fost totdeauna niște viteji cari au dat împărăției austriace mulți eroi!

Cei mai numeroși profesori și medici îl prescriu zilnic

Sirolin

delaturăza: tusa, tignă asudorea de noapte

contra morburilor de plumăni, catar, tuse măgărăscă, scrofule și influență.

Se v&e ferit de imitație, de aceea se se c&eără: Pachetarea originală „Roche.“

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helveția (Schweitz).

„Roche“

Se cap&eță cu prescriere medicală în farmacia, Sticla 4 cor.

Tot din acest ținut a răsărit, între alții și eroul Ursu, din satul Mărgineni. Din simplu soldat el a fost făcut baron și a fost pensionat în gradul de colonel, căci dacă ar mai fi rămas în armată ar fi trebuit să ajungă la gradul cel mai înalt în armata austriacă.

Tot de pe valea Oltului, din Avrig a venit aci un apostol al românismului, George Lazăr, al cărui monument l'am vizitat zilele trecute.

Și câți alții pe cari ar fi prea lung să-i pomenes.

Ca reprezentanți ai unui popor erou vă rog să ridicăți împreună cu mine paharele voastre în cinstea altui erou, pe care îl avem noi aci, care cu sabia și cu înțelepciunea lui a înălțat sus de tot numele de Român. Acest erou l'ați ghicit fără să-l numesc.

Trăiască M. S. Regele Carol I!
Trăiască M. S. Regina Elisabeta!
Trăiască Dinastia Română!

ȘTIRILE ZILEI.

— 28 Septembrie v.

Reuniunea română de cântări din Brașov va da în zilele de 27 Octombrie și 28 Octombrie v. (9 și 10 Nov. n.) două concerte la „Teatrul Național” din București. În vederea acestor concerte membrii activi ai reuniunii noastre de cântări au fost deja convocați pe ziua de astăzi la o repetiție. Amănunte vom aduce în numărul viitoare.

La masa studenților români din Brașov au fost primiți pe anul școlar present 45 elevi ai școlilor noastre medii, dintre cari 35 gratuit în localul mesei studenților iar 10 cu plata de 1/2 în diferite case particulare, nefiind loc de ajuns în localul mesei studenților. Intreținerea acestui neobișnuit de mare număr de elevi costă 5760 cor., o sumă enormă față de venitele fondurilor mesei studenților, cari deabia ajung anual suma de 3500 cor. Rămâne dar ca diferență de 2260 cor. anual să fie acoperită din munificența publicului românesc, care întotdeauna a spriginit cu căldură această instituție umanitară românească.

Nou fișpan la Brașov. M. Sa Monarhul desărcinând pe d-l Dr. Székely din demnitatea ce a ocupat-o ca fișpan al comitatului Brașov, i-a exprimat mulțumirile pentru serviciile sale zeloase, iar în locul lui a numit pe contele Mikos Zsigmond mare proprietar în Budila.

Cum poate cineva călători ieftin dela Brașov la Făgăraș? Niște domni din „Țara Oltului”, întorcându-se săptămâna trecută dela expoziția din București s'au oprit la Brașov și au tras la hotelul central (Nr. 1). Aici au însărcinat pe chelnerul „Iani” să le angajeze o birjă, ca să-i ducă la Făgăraș. Chelnerul li-a găsit o birjă, care s'a oferit a-i duce cu 12 coroane, — căci avea de mers la Făgăraș să aducă de acolo pe cineva — dar domnilor nu le-a plăcut aceasta, ci s'au dus să angajeze ei un „landou”, ca să încapă mai bine, fiind patru la număr. Landoul costă, bine înțeles, 24 coroane. Prea bine. Cei patru domni s'au dus la Făgăraș și au sosit în pace, după ce în Vlădeni au tras un chef strașnic toată noaptea. A doua zi întorcându-se birjarul, vine la chelnerul dela hotel și îi aduce o țidulă iscalită de un domn „Dr.” și în care stătea scrisă sentința cu creionul: „D-le să plătești 12 coroane birjarului, după cum ne-am înțeles, căci altminteră te voi du în judecată”.

S'au deprins pe semne „boierii” tot cu prețuri reduse fiind în excursiune pe la București și Constanța.

Și chelnerul n'a putut scăpa de birjar până nu i-a plătit 12 coroane.

Chelnerul, care își câștigă pâinea din creșterea bacșișului, foarte indignat de această purtare a unor domni cunoscuți — ni-a comunicat această întâmplare, cu rugămintea de a o publica. Poate simțul de dreptate al numiților domni nu va lăsa păgubaș pe un biet chelner de o sumă, pentru care el multe zile trebuie să muncească spre a o câștiga.

Reuniunea învățătorilor gr. cat. »Mariana» își va ține adunarea generală luni în 22 Octombrie st. n. a. c. în Bistriță (Beszterce) în sala școlii conf. gr. cat. **Programa:** 1. Membrii la 1/2, 8 ore a. m. asistă în corpore la serviciul divin în biserică gr. cat. din Bistriță. 2. La 9 ore deschiderea adunării. 3. Esmitearea comisiunilor: a) pentru verificarea protocolului; b) pentru înscrierea de membrii noi; c) pentru criticarea prelegerei practice. 4. Lecțiunea practică de 1/2 oră din comput

cu elevii cl. I prin membrul Antoniu Domide, prof. preparandial în Gherla și în legătură cu aceasta o explicație pedagogică a metodelor celor mai nouă și logice. 5. Raportul anual despre activitatea reuniunii. 6. Raportul cassarului și pertractarea preliminarului de buget pro 1907. 7. Raportul comisiei cenzurătoare. 8. Căderea disertațiilor: a) »Statul învățătoresc și înălțarea autorității lui», prin Gavriil Hordoan, învățător gr. cat. în Bileag. b) »Rolul și datoria femeii în educațiunea de astăzi» prin Virginia Grivase învățătoare gr. cat. în Borgo-Tiha. 9. Raportul comitetului asupra propunerilor date acestuia spre studiere de către adunarea generală din anul trecut și pertractarea proiectului de statute pentru fondul de înmormântare a membrilor ordinari ai acestei reuniuni. 10. Raportul comisiunilor de sub pct. 3, lit. b), c). 11. Pertractarea propunerilor anunțate la președințe cu 24 ore înainte de adunare. 12. Statorirea timpului și locului pentru adunarea generală viitoare. 13. Alegerea ampolioaților reuniunii pe un nou period de 3 ani. 14. Inchiderea adunării. Nășă u d, 27 Septembrie 1906. **Președintele reuniunii învățătorilor gr. cat. »Mariana»** Ciril Deac, vicar for. episcopesc, președinte. **Clement Grivase**, secretar.

Basarabienii la expoziție. O știre sosită acum câteva zile din Kișinău aduce vestea că guvernul rus a oprit pe țărani basarabieni de a vizita expoziția din București. Totuși vizitarea expoziției naționale de către frații basarabieni va avea loc și iată cum: Se știe că în toți anii, cu ocazia pelerinajului ce se face în ziua de 14 Octombrie la Sf-ta Paraschiva, ale cărei moaște se află în mitropolia din Iași, vin foarte mulți țărani și din Basarabia. Anul acesta în afară de un mare număr de țărani, vor veni mai mulți preoți și învățători, și cu această ocazie vor merge și la București spre a vizita expoziția.

Nenorociri în America. »Românul» din Cleveland aduce știrea că în ziua de 23 Sept. mai mulți lucrători români întorcându-se cu trenul la Alliance, vagonul a sărit de pe linie și deslipindu-se de mașină s'a răsturnat omorând pe Ioan Ștefan, răbind grav pe Alexandru Ștefan și Petru Bichis, iar mai ușor pe Alex. Bichis, N. Bichis, Teod. Hanc, I. Degan, I. Cristea și 5 Englezi. După 1 oră de suferințe muri și Al. Ștefan, vâr cu cel mort pe loc. Petru Bichis nu se știe, dacă va scăpa. Toți acești Români sunt din comuna **Supădure** (Țârnavă mică).

— Țiganul Ion Măcau din Rodbav (lângă Cincul mare) curățind o pușcă într-o zi de Duminică (23 Sept.), pe când I. Tutoiu (Reti) din Galați (Făgăraș) privia la alți 4 lucrători români, cari jucau cărți, pușca s'a descărcat și băiatul I. P. Tutoiu (Reti) a fost nimerit în inimă murind pe loc.

D-l Irodion Neguț, primește în gazdă și cu întreținere gratis, un elev bun din clasa II cemerțială. Strada Căcova de sus nr. 6.

»Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului va aranja Duminică, în 21 Octombrie n. 1906 o expoziție de vite în comuna **Săsciori**, împreună cu distribuire de premii în bani. Expoziția se va mărgini de astădată la vite cornute cu excepțiunea caprelor. La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele Săsciori, Căcova, Sebeșel, Laz, Deal, Loman, Răchita și Căpâlna. Pentru vitele aduse afară de Săsciori se cer pașapoarte în regulă. Cerând trebuința proprietarii au să dovedească, că au ținut înșiși vitele în timp de 3/4 de an cel puțin. Oile trebuie espuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, altcum nu se premiază. Se vor distribu douăzeci și nouă de premii în suma totală de 200 cor., datorite de comisiunea economică a comitatului Sibiului. Un program detaliat s'a publicat din acest prilegiu semnat de președintele Reuniunii d-l Pant. **Lucuța** și de secretarul Victor **Tordășianu**.

O manifestație național-românească s'a făcut Sâmbăta trecută la Cernăuți. În acea zi a apărut primul număr a noului ziar naționalist „**Apărarea națională**”. Peste cincisute de studenți români dela universitate, dela facultatea de teologie și dela școala normală de învățători, urmați de aproape o mie Români au trecut în cortegiul înaintea redacției ziarului. Au cântat »**Deșteaptă-te Române**» au aclamat, cu frenesie pe fruntași români și au urat viață lungă ziarului. Redacțiunea a distribuit gratuit fie-cărui manifestant câte o foaie din primul număr al ziarului.

Din lista excursioniștilor publicată în Nrul 38 de Duminică s'au omis din greșală mai multe nume, cum e d. e. protopopul **Papui** din Sibiului, apoi **Aurel Do-**

brescu, președintele societății »**Carmen Sylva**» din Graz, care a fost delegat al acestei societăți. Nu s'a publicat nici numele a 2—3 țărani fruntași din comuna **Grozlău**, comitatul Sălăgiului, al căror nume scapă reporterului nostru. Pe cât își aduce aminte însă unul era fiul lui **Iacob Botiș**, cel ucis de bătăușii electorali unguri la alegerea din **Cehul Silvaniei**. La numele d-lui Dr. **Teofil Dragoș** avocat în **Baia-mare** s'a omis numele doamnei, publicându-se numai numele surorii ei, d-șoara **Klein de Hesselendorf**. Mai departe la numele protopopului **Câmpeanu** s'a scris »profesorul» **Câmpeanu**. Toate acestea se completează și rectifică prin rândurile prezente.

Constituirea biurourilor la societățile noastre de lectură. — **Societatea de lectură »Andrei Șaguna»** din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1906/7 în ședința ținută la 3/16 Sept. 1906 sub prezidiul P. C. Sale d-lui Dr. **Eusebiu R. Roșca** director seminarial, protosinghel în modul următor: Președinte: Dr. **Aurel Crăciunescu**, prof. sem. Vicepreședinte: **Vasile Păltineanu**, cl. a. III. Archivar: **Oct. Costea**, cl. a. III. Notar: **Pavel Borzea**, cl. a. I. Cassar: **Iosif Tătulea**, cl. a. II. Controlor: **Pant. Bratu**, cl. a. I. Bibliotecar: **Iosif Mircea**, cl. a. II. Vicebibliotecar: **Nic. Enciu**, ped. a. I. Redactor: **Petru Roșca** cl. a. III. Econom: **G. Lincu** ped. a. III. Membrii în comisiunea literară: **Tr. Achim**, cl. a. III. **Șt. Hărăgușiu**, cl. a. III. **Petru Debu**, cl. a. II. **Ioan Ludu** cl. a. II. **Tr. Cibian**, cl. a. I. **Ioan Dandea**, cl. a. I. **N. Bembea** ped. a. III. **Ioan Călborean** ped. a. III. **Ioan Hașcu** ped. a. II.

— **Societatea de lectură »Ioan Popazu»** a tinerimei studioase dela institutul teologic pedagogic din **Caransebeș** s'a constituit în ședința sa din 17 Sept. 1906 st. v. sub prezidiul d-lui profesor **Iosif Bălan** în modul următor: Președinte: **Iosif Bălan** profesor V. președinte: **N. Popovici** teolog c. III. Notar I: **A. Simu** teol. c. III. Notar II: **A. Bălan** ped. c. IV. Bibliotecar: **Vich. Ciorogariu** teol. c. II. V. bibliotecar: **Sp. Crăstea** ped. c. III. Cassar: **Iosif Caragia** teol. c. II. Controlor: **I. Ștefan** ped. c. IV. Membrii în comitet: **Virgil Musta** teol. c. III. **Petru Vuc** teol. c. III. **Ant. Atnagia** teol. c. II. **Cor. Popovici** teol. c. II. **Aurel Balea** teol. c. I. **Iuliu Ionescu** teol. c. I. **Alex. Florei** ped. c. IV. **Emil Nistor** ped. c. III. **Nicolae Vasile** ped. c. II. **Ioan Sărăngheu** ped. c. I.

Cununie. D-l **George Govna** învățător și dșoara **Paraschiva G. Spudercă** și-au celebrat cununia religioasă Duminică, în 24 Octombrie st. n. 1906 la orele 4 p. m. în biserică Sf. Nicolae din **Prund**.

Tragere la țintă cu cartușe de rășoiu va fi în valea cea mică a **Ghimbalului** la 13 Octombrie. Publicul este avertizat din partea poliției să nu treacă pe acolo.

Se caută un ajutor pentru cancelarie de notar pe lângă un salariu de 40 cor. pe lună, întreținere și locuință (afară de spălat și rufe de pat). Dacă va fi sânguincios ajutorul va fi remunerat încă cu 10 cor. lunar, eventual și mai bine. Postul se poate ocupa imediat. A se adresa d-lui **Traian Radu**, notar în **Feneș**, p. u. **Zalatna**.

Un mare binefăcător.

D-l **Stroe Belloescu**, un distins bărbat din **Bărlad**, profesor pensionar de liceu, fost senator și mare proprietar, pe lângă multele binefaceri, prin cari și-a eternizat numele sprijinind biserici și făcând fundațiuni de burse pentru elevii săraci de la liceul din **Bărlad**, și-a adus aminte mai anli trecuți și de „**Asociațiunea**” noastră făcând o fundație de multe mii de coroane, s'a făcut membru fondator la „**Casa națională**” din Sibiu iarăși cu mai multe mii de coroane, a contribuit cu mai multe mii la fondul pentru zidirea catedralei, a făcut o fundațiune pentru biserică și școala din **Cernatu Săcelelor** și a contribuit și pentru fondul zidirii bisericii din **Cluj** cu 1000 coroane.

Principalele binefaceri și le-a revărsat însă generosul bărbat asupra micii comune de lângă **Bărlad** numită „**Grivița**”, unde a zidit și înzestrat cu mari cheltuieli o școală model, a inițiat ridicarea unui monument pentru **Cuza Vodă** și acum a zidit și o biserică.

Cu asemenea bărbați numai mândri se poate neamul românesc, și ne putem mândri și noi Transilvănenii, căci venerabilul domn **Stroe Belloescu** e născut în comuna **Cernatu-Săcelelor**.

Lăsăm să urmeze acum o corespondență din **Tutova** apărută în ziarul „**Secolul**” din **București**, în care se descrie ceremonialul sfințirii bisericii din **Grivița**. Iată ce scrie „**Secolul**”:

Cu un deosebit ceremonial, s'a sfințit Duminică 17 Sept. st. v. biserică sf. **Constantin și Elena** din satul **Grivița** ridicată din inițiativa, sub îngrijirea și pe propria cheltuială a bătrânilor filantropi **Raluca și Stroe Belloescu**.

Serviciul divin a fost oficiat de către episcopul de **Huși** Dr. **Conon Arămescu** Donici încunjurat de preoții bisericii „**Domneasca**” din **Bărlad** și secundat de corul aceleiași biserici pns sub buna conducere a d-lui maestru de muzică **Eug. Bulbuc**.

La această creștinească serbare au luat parte pe lângă numeroși săteni de prin satele mărginașe, un însemnat număr de persoane din elita bărlădeană.

Timp de câteva oare mulțimea ascultat toate rugăciunile ce se obicinuesc în asemenea ocazii și după terminarea ceremoniei religioase, pe la oarele 1 p. m., fiecare a plecat mulțămît în suflet că asistând la această solemnitate a putut să-și exprime cel puțin admiratia și resunoștința către soții **Belloescu**, fondatorii bisericii.

Episcopul de **Huși** a rostit o prea frumoasă predică, care a avut un simțitor efect moral asupra celor ce ascultau.

După terminarea slujbei, soții **Belloescu** au oferit oaspeților bărlădeni o mică gustare, iar reprezentanților clerului un bogat dejun. În timp ce sătenii se bucurau de cana cu vin și pâinea ce se distribuia fie cărui în parte.

Biserica, e zidită într-un stil foarte drăguț, fiind de asemenea frumos ornamentată pe dinăuntru cu picturi bisericești și cu porțetele nobililor fondatori.

Pe piatră de marmură, deasupra intrării principale se cetește următoarea inscripție:

„**În numele sfintei treimi ridicatu-s'a acest sfânt locaş, cu patronul »Sf. împărați Constantin și Elena» de Stroe Belloescu împreună cu soția sa Raluca născută C. Vidrașcu, domnind regele Carol păstorind P. S Sa Episcopul de Huși, Dr. Conon 1904.**”

În aceeași curte cu biserică de care e vorba se vede frumoasa școală **Belloescu** și mărețul monument ridicat în memoria domnitorului **Cuza Vodă**, de către sătenii din județul **Tutova** sub patriotice impuls și cu însemnatul concurs bănesc al bătrânului și neobositului patriot și filantrop **Stroe Belloescu**, „deoarece la fondarea lui la 1879 i-s'a dat spre scumpă amintire, numele unei formidabile redute din **Bulgaria** unde după o luptă crâncenă brava și glorioasă armată română sub înțeleapta conducere a **M. S. Regelui nostru Carol I.** în războiul din anul 1877 contra turcilor prin sudoare și sânge a cucerit independența statului român.”

Acum cu drept cuvânt putem zice că satul **Grivița** e înzestrat cu: „simbolul luminei (școala), al credinței (biserică) și al recunoștinței (monumentul lui **Cuza**)”.

Toate aceste opere vor eterniza în mijlocul populațiunii rurale, memoria fondatorilor.

In chestia salariilor învățătoresți!

Dăm loc articolului de mai jos, — deși nu putem consimți cu toate argumentele lui, — spre a se vedea stadiul în care a ajuns mișcarea pentru îmbunătățirea sorții învățătorilor.

On. d le Redactor! În urma apelului corpului didactic din **Sebeșul săsesc**, aproape în toate conferențele s'a desbătut cu seriozitate chestia îmbunătățirii salariilor învățătorilor confesionali.

P. O. domni comisari conzistoriali au fost cu inzistență rugați de membrii conferențelor, să intervină la forurile competente, ca să ne scape de mizeria, în care trăim, îmbunătățindu-ne și regulându-ne salariile. Am așteptat că doar azi, doar mâne dorința noastră va fi luată în deamnă considerare, dar zadarnice ni-au fost toate așteptările noastre. De soartea noastră nimeni nu se interesează. Referințele sociale în cari trăim, scumpetea cea mare

și munca cea grea a noastră, — a orpsișilor de dascăli, — ne îndeamnă să căutăm o cale prin care să ne ajungem scopul.

S'a manifestat prin diferite foi, din partea mai multor colegi, justa dorință, ca chestia salariilor învăț. să se dezbătă în un congres didactic interconfesional. Eu înoă aderez cu trup cu suflet pe lângă această părere și doresc să se realizeze cât mai curând. Este neapărat necesar, ținerea unui atare congres, în care noi învățătorii să aflăm căile și mijloacele prin cari am putea ajunge la scopul dorit. Noi suntem în prima linie cei chemați. Așteptăm însă ca și autoritățile școlare să ne sprijinească, dar nu numai cu promisiuni — de cari ne-am săturat — ci cu fapte.

„Telegraful Român“ în nr. 108 dtto 6 Oct. n. a. c. se ocupă în articolul de fond cu chestia ameliorării salariilor inv. In acel articol ne advertizează să fim cu deosebită precauțiune, ca să nu apucăm pe vr'o cale greșită și păgubitoare. Cele mai multe comune, pe lângă cea mai mare bunăvoință deocamdată nu sunt în stare să satisfacă așteptărilor în privința aceasta. Ce este dară de făcut? Dacă comunele cari și așa sunt destul de îngreunate cu atâtea sarcini, nu pot să ne urce salariile, ar urma ca și noi să ne mulțămim cu salariul, ce l'am primit până acum. Dar aceasta nu se mai poate: Unui june, cât de cruțător, din acest salariu fi este imposibilă existența, dar unui familist? Trebuie să ținem cont de spiritul timpului, dar mijloacele materiale nu ne permit. Suntem necesați deci: sau să vegetăm într'o mizerie nespūsă — sau apoi să ne ocupăm cu altceva neglijând în același timp instrucția. Aceasta însă nu este permis. Nu se poate ca să ținem în întuierec atâtea generație. Forurile superioare pretind de la fie-care învățător, ca să-și implinească datoria sa față de școală cu cea mai mare acurateță. Bine, dar numai altul să pretindă de la noi, iar noi de la el nu? Non datur. Noi dascălii prestăm muncă onestă, ca ori și care om conștiu de chemarea, ce o are, prin urmare și pretindem că să fim răsplătiți după merit. Pe noi prea puțin ne doare, de unde să vor acoperi salariile noastre, dar pretindem să se urce. Demande organele superioare, ca parochiile, cari dispun de parale să acopere salariile inv. din fondurile bisericești, celelalte recurgă la ajutorul statului. Noi nu ne temem de ingerința statului în școală pentru-că și așa datori suntem să satisfacem și statului și autorităților școlare. Nu ne temem, — după cum se teme „T. R.“, că dacă statul va contribui la ameliorarea salariilor își va aroga dreptul de numire al învățătorilor și-i va numi nu unde să doare ei, ci unde el vooeste, în vre-un comitat de peste Dunăre sau în alt loc al patriei, precum și dreptul de a-i permuta dintr'un loc într'altul, după cum va cere interesul statului. De asta nu ne temem.

Bucuros mergem și în Bosnia chiar, numai să știm că suntem bine plătiți, că doar trenurile la dipozitie ne sunt. De ce nu ingerează statul asupra preoților oă doar și ei capătă destul ajutor de la stat?!

Cu economia nu ne putem ocupa, pentru-că pământ și mijloace n'avem, iar interezul față de școală nu ne permite așa ceva. Cu sorieri literare înoă nu ne putem ocupa toți, pentru-că acelea nu sunt pentru noi, iar dacă ne-am face cu toții literați, cine ne-ar mai ceti și procura scrierile noastre? Ne-am face chiar ridicoli, dacă fie-care inv. pentruca să-și îmbunătățească soarta s'ar apuca să scrie câte un op. De altcun artiștii, preoții etc. nu se fac, nu se fabrică, ci se nasc.

Așteptăm cu toții ca măritul congres național bisericesc să se ocupe cu tot dinadinsul și cu chestia salariilor inv., dându-ne prin organul oficios rezultat favorabil. La dincontră suntem necesați cu toții a participa la congresul învățătoresc unde vom protesta energie contra „tuturor acestor sătui, cari la flămânzi nu cred“ și ne

vom face singuri judecata, pentru-că mizeria ne împinge la aceasta. Și așa spiritele învățătorilor de prezent sunt foarte agitate și să nu prindă mirarea nici pe autoritățile școlare, nici pe marea publică dacă mâne-poimâne se va declara o grevă generală a învățătorilor confesionali.

Sper însă, că pentru a se evita aceasta, Măritul Congres va face pașii necesari în privința aceasta, interesându-se serios de soarta bieților învățători confesionali.

Sighisoara, 8 Octomvrie 1906.

Emil Reil,
învățător gr. or.

D-l George Ciugudeanu, învățător gr. cat. în Chișfalău ne trimite un călduros apel, prin care pledează a se trimite la Blaj pe zilele 23—24 Octomvrie câte 4 delegați din fie-care dieceză gr. or. și gr. cat., cu scop ca aici cu privilegiul adunării generale a reuniunii învățătorilor archidiecezei să ia înțelegere cu privire la congresul comun, ce mai mulți învățători au de gând a convoca.

Intru amintirea unuia, care s'a dus dintre noi.

Șomcuta-mare, la 4 Oct. 1906.

Onorată Redacție!

Sunt trecute patru luni dela moartea și îngroparea bărbatului devotat al neamului românesc Ioan cândva Popa, despre a căruia moarte, din foile noastre câte eu le cetesc, singură »Gazeta Transilvaniei« a publicat necrologul în tot cuprinsul său, iar altele abia prin niște notițe din 2—3 rânduri au anunțat mutarea lui de aici în lumea cea vecinică, unde nu e durere, întristare nici invidie, — ci viața cea desăvârșită. Date biografice despre răposatul, precum nici indatinatele informații, că cum a fost înmormântat, nime nici o iotă n'a publicat. Eu unul, nu mă pot de loc împăca cu astă nepăsare, fie ea din ori-care parte, față de recunoștința cu care datorim oamenilor noștri chiar și după moartea lor, dacă aceia au binemeritat prinosul nostru pentru faptele lor în binele și fericirea neamului. Poate că răposatul Ioan Popa, ca fost avocat și mai cu seamă ca redactor al foaii umoristice »Calicul« trăind, o fi avut și inimici, — nu de moarte, ci invidioși — din cauză, că în foaia sa fără de nici o cruțare a sbiciuit vițurile și pe mulți păcătoși așa după cum merită. Asta însă a fost o virtute dela dănsul pentru care nu ură, nici pismă, ci recunoștință și laudă i-se cuvine, fiind astfel vrednic de amintire și exemplu bun de imitare din partea noastră a tuturora.

Pe răposatul Ioan Popa, eu numai odată în viață am avut onoarea a-l vedea personal, la o adunare generală a »Asociațiunei«, înainte de asta cu 18 ani. Imi aduc aminte, că era un bărbat înalt, viguros și bine făcut, cu o cultură aleasă și niște maniere fine, dar glumețe. Mulți se cam codeau văzându-l și ziceau: »Iacă Calicul! Acesta e Popa Calicul.«

Nici până atunci, nici de atunci încoace, eu personal nu l'am mai văzut. Am gustat însă și m'am amuzat cu umorul lui fără păreche sub marca mucalitului de »Marcu« Dr. Amnar ș. c. l. cu buna intențiune de a stărpi tot ce e neghină în agrul scump al neamului nostru românesc. L'am văzut încă figurând și lucrând ca membru în On. Dir. la »Albina«, »Asociațiunei« și mai toate instituțiunile noastre culturale naționale.

Dacă alții mai competenți au neglijat a-și aduce aminte de dănsul; iacă eu unul dintre »cei mai mici apostoli« zicându-i pe astă cale un »In veci amintirea lui« și »să-i fie țărâna ușoară și memoria binecuvântată«.

Vă rog a publica în »Gazeta Trans.« următorul

O m a g i u.

În memoria regretatului Ioan cândva Popa, fost avocat, membru al mai mul-

tor corporațiuni bis. școl. civ. și instituțiuni culturale, naționale românești; timp de 19 ani, proprietar, editor și redactor al foaii umoristice »Calicul« etc. etc., decedat în Sibiu la 5 Iunie 1906 st. n.

Trecătoriuile, așteaptă
Îngândurat, te deșteaptă:
Ce e scris aici cetește
Și bine le tâlcuiește.

Am fost și eu om ca tine
Vei muri și tu ca mine;
Lumea e o nălucire
Nimie e a ei mărire.

Visuri sunt în lume toate
Viața — e după moarte
Dacă faci în lume bine
Duci un prietin bun cu tine.

Nime ca Isus în lume
N'a dat învățături bune
Iar' în loc de mulțămire?
Invidie — răstignire.

Fericit e cine poate
A spera că după moarte
Merge 'n locul fără jale
Din a »plângerilor vale«.

Ioan Popa — avocatul
Mult a sbiciuit păcatul
Cât a trăit în viață
La Români a fost povață.

Chemat de bunul Părinte
La lăcașurile sfinte;
Duhul lui spre noi planează
Dorul ne mai alinează.

Soața lui aici rămasă
Lăcrămi multe din ochi varsă,
Ginerele, cu-alui soață
Pomeni-l-vor în viață.

Jară noi cu mic cu mare
Ortaci în colaborare:
Jelind, gândim în tăcere:
Adio! La revedere!!!

Elia Pop,
învăț. pens.

Dela frații din America.

Cincinnati-Ohio! 23 Sept. 1906.

(America de nord).

M. O. Redacțiune!

În luna Iulie a. c. prin o cartă postală y'am comunicat despre constituirea unei societăți române de ajutorare în cazuri de boală și deces de către Românii lucrători emigrați din Transilvania, Banat și Bihor cu sediul în Cincinnati O. și care societate și-a primit atunci numele de »Deșteaptă-te Române«.

În un număr al prețuitei foi »Gaz. Trans.« s'a și publicat corespondența cu tot cuprinsul ei.

Dupăce însă, atunci când ne-am constituit ne cunoscând legile și statutele statului Ohio, referitoare la constituirea, respective înființarea statutelor societății, nu am purces legal neavând »Charterul« (licența) statului Ohio și primind ulterior îndrumările necesare pentru constituirea nouă și legală și înmulținduse membrii doritori de a forma societatea de la 58 la 76, în 22 August a. c. românii din Cincinnati și împrejurime s'au constituit din nou cu care ocaziune societatea a primit numele de »Dacia-România«.

La constituirea aceasta legală a contribuit în cea mai mare parte d-l Alesandru Landesco actualul secretar al majorului orașului Cincinnati de origine din Piatra Neamț, Moldova, care după-ce ne-a esoperat »Charterul« dela secretariatul din Columbus a binevoit a ne onora cu prezența sa la 2 adunări presidând adunarea temporară și dăndu-ne informațiunile necesare referitoare la încheierea deplină și legală a societății din chestiune.

Dupăce tânăra noastră societate care e a 16-a în America a trecut prin fazele mai sus pomenite, Vă rog în numele societății să binevoiti a da publicității ca rectificarea că societatea de ajutorare în cazuri de boală și moarte a Românilor din Cincinnati O. poartă numele de »Dacia-România« care fapt e înregistrat și în oficiul secretariatului din Columbus a statului Ohio. Societatea conform statutelor va avea sigilul »Una lupoaică lăptând 2 copii« (Romul și Rem). Drapelul român va

purta inscripția »Hai să dăm mână cu mână«.

Fiecare membru va purta o cocardă națională în forma unui nasture și în mljloc în miniatură va imita sigilul. Aci alăturat vă comunic și numele oficioșilor societății precum și a comitetului esecutiv:

Președinte: Costa Martinovici, v.-președinte: Nicolae Carabașiu, secretar: Aurel Crăciun, cassar: Alessa Candrea, secretari financiari: Ioan Voianți, Ioan B. Iancu, controlori: Pavel Borzea, Petru Sasi, stegari: Nicolae Savi la drapelul românesc, Ioan Casap la drapelul american, ușieri Degan Toma. Membrii în comitet: Ioan Rusa, Vichente Laica, Petru Boca, Damaschin Jurma, Ioan Milosin, Simeon Vatea, Cosma Bumbu, Nicolae Nedelco, Iosif Cigmaian, George Urzica. Suplenți: Ioan Pop Zagra și Simeon Bersan.

Reînnoindu-mi rugarea de a binevoi ca rectificarea a da publicității despre existența societății din chestiune — vă asigur că toate schimbările, mișcările și lucrările societății noastre aducătoare de bine și onoare națiunii noastre și obșteime vile voui comunica rugându-vă a da totdeauna puțin spațiu în coloanele prețuitei »Gaz. Transilvaniei« și societății noastre »Dacia România« promițând că vom lucra întru acolo ca bătrâna noastră foaie »Gazeta Transilvaniei« cu numerii săi cotidiani să se înmulțească în orașul nostru Cincinnati și împrejurime.

În numele societății »Dacia-România«

Aurel Crăciun,
secretarul societății.

Răsplata. Președintelui comunității de avere Const. Burdia i-s'a conferit titlul de »consilier regesc«, ear locțiitorului de primar Oct. Bordan crucea de cavaler al ordinului Francisc Iosif.

ULTIME STIRI.

Ploești. 11 Octomvrie. Din cauza ploiei, manevrele de eri au fost contramandate. D. general Manu a plecat cu automobilul la ora 9 pe câmpul manevrelor să vadă ce fac trupele. S'a cerut regelui autorizarea de a se face defilarea pe Bulevardul din Ploești, în dreptul Liceului, fiindcă terenul dela bariera Câmpinei a devenit imposibil în urma ploilor.

Lodz. 11 Octomvrie. Din cauza funcționării tribunalului marțial, lucrătorii tuturor fabricelor s'au pus în grevă. Numeroase străzi sunt închise prin patrulile de soldați.

Cherson. 11 Octomvrie. Eri după amiază pe când generalul Kalenov, comandantul diviziei de cavalerie, eșia din biroul său, un soldat a tras un foc de pușcă asupra lui. Generalul a căzut la pământ. Imediat i-a venit ajutor, dar după câteva momente de suferință Kalenov a încetat din viață. Soldatul atentator a dispărut.

Constantinopol. 11 Octomvrie. Aproape de Grebena a fost arestată o bandă de 17 Greci.

Salonic. 11 Octomvrie. În satul Klecina, vilaetul Monastir, o bandă grecească a atacat casa unui bulgar și a ucis 13 bulgari. Ciocniri între bande grecești și bulgari au avut loc și în satele Boitz și Ciltik.

Strassburg. 11 Oct. Contra prințului Alexandru Hohenlohe, președinte districtual în Alsația de nord s'a pornit cercetare disciplinară pentru publicarea memoriorul fostului cancelar german Hohenlohe.

Bibliografie.

În Tipografia »Carmen« din Cluj a apărut partea » IV din »Predici sau învățături« la toate Duminecile și Sărbătorile anului culese de Petru Maior de Dicio-Sân-Mărtin. Editate acum prima dată de Dr. Elie Dăianu. Prețul 1 koroană. Toate patru părțile se pot procura și prin Librăria A. Mureșianu.

Convocare.

In sensul paragrafilor 25 și 27 din statutele „Reuniunii învățătorilor din arhidieceza gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș” se convoacă

Adunarea generală.

a reuniunii la Blaj, pe zilele 23 și 24 Octombrie st. n. 1906, pe lângă următorul program:

Sedința I. Ordinea de zi: 1) La 9 oare a. m. participarea în corpore la serviciul divin în catedrala metropoliei cu care ocaziune se va servi parastas pentru repausului membrilor ai reuniunii. 2) La 10^{1/2} oare a. m. deschiderea adunării generale. 3) Constatarea membrilor prezenți. 4. Raportul comitetului central despre activitatea reuniunii în anul expirat. 5) Raportul casarului. 6) Raportul bibliotecarului. 7) Raportul comitetului redacțional al organului reuniunii „Foaia școlastică”. 8) Examinarea comisiunilor: a. pentru examinarea rațiociniului pe anul 1905/6 și a proiectului de buget pe anul 1906/7. b. pentru examinarea raportului comitetului redacțional. 9) Propuneri eventuale.

Sedința II. Ordinea de zi: 1) Raportul comisiunilor exmise în ședința primă. 2) Fixarea tezelor pedagogice științifice pentru proxima adunare generală. 3) Desbaterea propunerilor intrate la biroul central în sensul §-lui 29 lit. c. din statute. 4) Alegerea oficialilor supremi pe un nou period de 3 ani. 5) Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal. 6) Inchiderea adunării generale.

Blaj, din ședința biroului central ținută la 15 Septembrie 1906.

George Muntean, Petru Ungurean,
președinte. secretar I.

Toți cei-ce doresc să participe la excursiunea ce se proiectează a se face cu ocazia adunării generale, la expoziția din București, să se anuța la subscribul până în 5 Octombrie a. c. alăturând și câte 1 timbru de 10 fl. Spesele împreunate cu această excursiune vor fi circa 80 cor.

P. Ungurean.

Banca din Agnita.

Suntem rugați a publica următoarele rânduri:

Sibiu, 27 Sept. 1900.

Onorată redacțiune!

La cetirea >O lămurire< (>Tel. Rom.< Nr. 96/1906) a d-lui protopop din Agnita Ioachim Muntean, mărturisesc, că m'am supărat foarte. Vream atunci să fac unele observațiuni, dar în Nr. 97/906 s'a început alt articol din Agnita cu urmare în Nr. 98/906 și am așteptat să văd, că chestia nu se transporte acolo, și iacă dă în >confundența preoțească<.

Eu cred că cea mai de căpetenie datorință a unui preot este a lumina poporul încredințat păstoriei sale prin purtarea proprie exemplară, prin predică morale, ca toți să trăiască așa între sine în iubire frățască.

Cu alte exemple argumentată era să-și înceapă d-l protopop activitatea în protopopiat, nu cu însuflețirea precum se vede de a înființa o bancă nouă în Agnita și a-și lua de ajutor mai mulți preoți, învățători și fruntași ce face pe cetitori a presupunere, că rolul ce a desfășurat a fost mai mult interes personal bănesc.

Datoria făcută la cămătarul privat și bancile de credit, fie acelea și românești, când datorășii își întabulează averea este ruină sigură, căci puținii dintre țărani noștri știu câștiga cu banii împrumutați, aceea se fac la ei mere-pere, nu pot plăti camelele și devin proletari, cum sunt mii de mii de cazurii.

Eu nu sunt în contra băncilor deja înființate ale noastre, totuși mi-ar mai plăcea să scadă ele cu 10, decât să se mai înmulțească cu una.

În conferențe preoțești trebuie să se pună pe tapet alte scăderi ale poporului nostru, precum e beutul beuturilor spirituoase mai mult în cărciumele jidovești, și spre delăturarea acestuia rău ar fi să se alegă comisiuni dintre membrii conferențelor, cari să compună predică enumerându-se relele cari încă aduc pe țărani la sădă de lemn. Acele predică să se cetească în biserică, să se mai cetească în biserică unii articuli foarte buni dați de unii profesori de ai noștri mai cu seamă din Brașov și Brad publicați și mai de curând în >Gazeta

Transilvaniei< și în >Telegraful Român< cari varșă poporului nostru lumină.

Ar mai fi de delăturat usul, mai bine abusul de sărbătorirea Vinerilor, ziua ursului și altele, când țarancele noastre iarna nu torc, nu țes etc., iar vara și în zilele cele mai frumoase șed înaintea unei case sau în curte în povești, când țarancele să-soaice și unguoalice asudă la uscat de fân, săpat de cucuruz, alte lucruri de câmp și înaintea binele casei. Numai sărbătorile împărătești să fie ținute de țărani și țarance.

Poporul nostru trebuie pus pe picioare țării. Preoții trebuie să fie lumina lumii și sarea pământului, să nu fie agenți la bănci, cum a fost și protopopul Maneguțiu în Mureș-Osorhei și alții cu înlesnirea și influența cărora poporul a căzut în datorii. Asta consistoriile noastre nu trebuie să suferă, cum nu suferă presbiteriul ev. lut. din Sibiu preoții săsești să ocupe și un al doilea oficiu.

George Tabăcariu.

ECONOMIA.

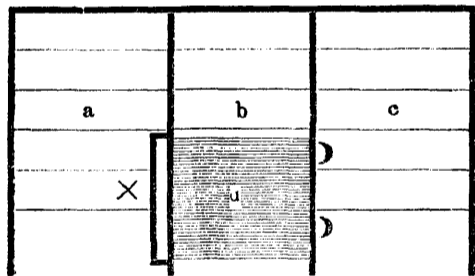
Coponul (claponul) ca „mamă crescătoare de pui”, respective înlocuitorul perfect al cloșcel. folosul și instruirea lui.

de Alecsandru Chira, învățător.

— Fine. —

Acel metod practic de instruire al claponului deci pe care, cum am amintit în trecut, voesc a-l face cunoscut tuturor cari vor dori a-se ocupa cu prăsierea galițelor astfel, ca să le fie asigurat acel venit, care îl merită fiecare prășitor în remunerațiunea ostenelelor sale și care cu atât e mai recomandat și cât e basat pe o experiență și practică de mai mulți ani, recunoscut și din partea oamenilor de specialitate — e următorul:

Înainte de toate pregătim din lațuri subțiri o căsuliie în forma unei lăzi lungărețe, lungă de 1.20 m., lată de 0.45 m. și înaltă de 0.40 m. Lațurile le întărim cu cue unul lângă altul așa, ca între ele să fie o distanță de 5 cm., prin care să poată pui intra și eși după plac. Această

căsuliie o împărțim apoi în trei părți egale precum se vede și în figura aceasta a, b, c. Despărțirea căsuliilor încă se face prin lațuri așa, că părețele care desparte căsuliile b, c, e des și astfel puii nu pot străbate printr'ânsul, tot așa și părețele dintre căsuliile a, b cu aceea schimbare că din jos e provăzut cu o scândură umblătoare, care se bagă și se trage afară prin spațiul gol ce se vede de-a stânga păretelui căsuliilor a, b însemnat cu x, cu ajutorul căreia putem închide și deschide acest despărțământ. Așezăm acum această căsuliie într'o odaie jos pe pământ vârand pe din jos, unde căsuliile sunt deschise, în despărțământul a. un clapon iar în c. un cocoș.

Peste o oară ducem și vr'o 2—3 găini, pe cari le lăsam libere în odaie; totodată prin usa d. (care se poate deschide) băgăm în despărțământul b. atâta pui, câți avem de gând a da claponului întru creștere (claponului de regu'ă i-se dau câte 30—50 de pui, după cum e claponul de mare ori timpul de favorabil) iar cocoșului îi presărăm puțin pisat de porumb (cucuruz), după care procedură ne depărțăm de căsuliie... Nu peste mult timp vom observa că cocoșul începe după datina sa din ce în ce tot mai tare a chema găi-

nile la mâncare cari să și silesc a ajunge în apropierea căsuliiei. Claponul toate aceste le privește cu cea mai mare atențiune și e cumva neliniștit presimțind că și cu el să va întâmp'ia ceva. Când observăm deci că începe a se învârti de ici colea cercând iritat în jurul său după mâncare, pe loc îi presărăm și lui puțin pisat de porumb după ce și el în tocmai ca cocoșul va începe a cloncâni, chemând pe cineva la mâncare. Numai decât tragem afară scândura despărțământelor a—b, prin care spațiul rămas puii vor năvăli în despărțământul claponului, care îi vaprimi cu o bucurie nespusă și se va simți fericit în mijlocul lor. Ridicăm acum în sus căsuliia și o dăm la o parte, când în mijlocul odăii ne rămâne munca noastră reușită: cocoșul cu găinile, iar claponul cu puii.

Claponul instruit odată nu mai are lipsă de o altă instruire, ci ne rămâne ca și o adevărată mașină de crescut pui astfel: puii cei de 6—8 săptămâni îi luăm de la dânsul (sara) și îi înlocuim cu alții mici, fără de a ne mai teme că claponul nu-i va primi, la din contră se va bucura mai mult de ei, decât de cei mari pe cari ia avut mai înainte și ca totuși să fim și mai siguri în aceasta, îl ținem o zi închis cu puii cei mici, în care timp apoi va uita cu totul de cei mari.

Aceia cari nu dispun de un loc separat pentru creșterea puilor, vor împărți puii în familii constatătoare din 20—25 membri, în frunte cu câte un clapon, cari apoi se vor vinde cu un preț foarte însemnat*). În multe cazuri aceste familii se vând și așa, că claponul după creșterea puilor devine iarăși în proprietatea aceluia, care l'a vândut, în care cas de nou i-se pot da alți pui întru creștere, ori se vinde singur ca mamă de crescut pui cu câte 6—8 cor.**)

Claponii instruiți au o trecere foarte mare. Până acuma am primit și eu nu mai puțin de 80 de prenoțări și comande pe primăvară cu prețul sus indicat.

Recomand deci cu toată căldura inimii mele românești tuturor conducătorilor firești ai poporului nostru, să propage acest izvor bun, practic și rentabil de economie a prăsierei galițelor prin întrebuintarea mașinelor populare de clocit ouă, și aplicarea claponilor întru dezvoltarea și creșterea sigură a puilor, mai ales a soiurilor nobile, despre valoarea cărora cu altă ocaziune voi publica iarăși un articol.

Sajtény (com. Csanád).

Amintiri.

„Ioi mamifiço”.

Pe la anul 1874 trăia în comuna A. de lângă Olt o pereche de oameni cu stare materială bună, ei nu aveau de oât o singură fetiță și se frământau cu gândul că ce să facă cu ea, ca să o deosebească de celelalte fete din sat, fiind unica la părinți și toată averea i-se cuve-ne ea.

S'au socotit oamenii mei cât s'au socotit, ba au mai cerut sfaturi și la neamuri și rezultatul a fost că au dus'o în Sibiu la școală la călugărite, o raritate pentru o fată de româno, pe acele timpuri și era cât pe aci să-i fie fatală școala, căci nu lipsise mult ca să le rămână domnișoara nemăritată.

*) Se pot vinde astfel de familii în ori ce timp și neguțătorilor în B. Pesta, cari la mai mari comande trimit și cutii de liferare cari sunt provăzute cu două despărțăminte, una e blănită pe din lăuntru cu piele de miel, în care se așază puii, iar cealaltă deschisă pentru claponi (mamele puilor).

**) Vezi „Sz'nyasaink” nr. 18 a. c.

După trei ani de școală, iat-o acasă la părinți, schimbată cu totul, cu umbreluță, cu rochie și cu pălărie de paie, ceva cam ne mai pomenit pe la noi prin sat și mai cu seamă la românce.

Intr'o seară se plimba pe dinaintea caselor, învârtindu-și umbreluța de coloirea honvezilor prin mână tocmai pe când veneau vitele din câmp. Un bivol, căruia pe semne nu-i convenia coloirea umbreluței se îndrepta spre domnișoara cu o uitătură cam încruntată, aceasta se furișează în coridorul caselor unde era mă-sa și strigă pe un ton pițigăiat:

„Ioi mamifiço cum m'am speriat.”

A fost destul ca să audă aceste vorbe un blăstămat de copil, care mâna vitele și dimineata era satul plin, unde se întâlneau doi copii se salutau cu vorbele „ioi mamifiço”, ba când treceau călări pe la poarta cu pricina strigau în gura mare: „ioi mamifiço, cum m'am speriat”, așa că aceste vorbe au ajuns batjocuroitare pentru biata domnișoară și a ajuns săraca așa de departe de a cerut ca tatăl ei să pășească la mijloc ca să pue la reson pe acești desmățați.

Bietul Nicolae, că așa îi chema pe tatăl ei, încă a auzit prin sat de „ioi mamifiço” și la început nu știa ce însemnează aceste cuvinte, pe cari le rosteau băețandrii cu un fel de bucurie.

Intr'o seară stând cu nevasta lui de vorbă în curte, niște băieți trec cu caii pe la poartă și unul strigă: „hi! — ioi mamifiço”. — Auzi Froso ce tot au haimanalele ăstea de copii cu „ioi mamifiço”?

Măi Nicolae zise ea, aceste vorbe sunt la adresa fetei noastre de când s'a speriat de bivol și ar fi o rușine ca să nu dai olecție la acei derbedei, doar și tu ești în diregătorie (primărie) și eu nu mi-am dat fata la școală ca să-și bată niște opin-cari joc de ea.

Numai asta îi mai trebuia bietului Nicolae, să înceapă acum cu părinții copiilor și a fost silit s'o facă, căci nu mai avea traiu cu ele acasă, mai cu seamă că Froso era neam de grec și pe țara Oltului sunt renumiți grecii, e destul să facă un copil ceva rău, că „pe seară vei cina cu grecii”. — Cina asta numai acela o știe, care a mâncat-o.

Cum zic bietul Nicolae a trebuit să asculte de Froso și a atras atențiunea unui părinte asupra purtării copilului lui, chiar în localul primăriei. Rezultatul a fost nefast, că acum au început și oameni bătrâni cu „ioi mamifiço” și bietul Nicolae cu Froso nu au puiut scăpa de gurile oamenilor, decât numai așa, că au trimis din nou pe domnișoara la Sibiu.

Abia au rămas singuri și pace tot n'au avut, că s'au luat acum amândoi la vorbe. Nicolae îi imputa nevestei, că a stărut s'o dea la școală, Froso răspundea lui Nicolae că e un papă lapte, că ea să fie bărbat le-ar rupe urechile la cei cu gura rea. „Taci Froso să nu te audă cineva că iar mai scornesc ceva”.

A trecut și anul acela și iat'o din nou acasă la părinți. Era anul 1878 și domnișoara era fată mare în toată regula și nu era urită, dar gura oamenilor răi numai pământul e poate astupa.

Dacă trece vre-un tânăr pe la casa lor, căci trebuia să treacă, — Nicolae ținea cărciumă — și casa lor era lângă drum și apoi:

Cine a făcut cărciuma'n drum
N'a făcut'o de nebun
Ci-a făcut'o de cuminte
Cine intră'n ea să cânte.

să scorneau vorbe, că cutare a venit la pețițe și acum a plecat, fiind-că nu i-a plăcut fata.

Cărciuma lui Nicolae al Frosei era locul de popas pentru dascălii, preoții și clericii din țara Oltului, nu putea trece nici unul prin comună să nu se abată pe la cărciuma aceea.

Froso îi servea bine și se interesa de toți, le arăta lucrul de mână al domnișoarei și pe care îl vedea mai scuturat, pe acela îl mai atinge și cu câte o plăciută și nu sunt puținii preoți pe țara Ol-

tului cari să nu fi fost ospătați cu plăcinte la cârciuma lui Nicolae.

Domnișoara la rândul ei încă nu se arăta sgârșită și pe care îl vedea că se învârte cu ceva interes pe lângă dânsa, îi făcea cadou sau o batistă sau un ștergar brodat, ba se zice că un preot din protopopiatul Branului și acum ar mai avea batiste brodate dela acea domnișoară.

Cu tot acest număr destul de mare de postulanți nici unul nu s'a lipit de casa lui Nicolae și abia pe la anul 1888 un cleric absolut de 4 ani din seminarul Andreian, cu toate că erau numai trei cursuri, anume Toma, a făcut deosebire de Toma necredinciosul, devenind Toma credinciosul, acesta a scăpat pe biata Frosa de a mai coace plăcinte pentru alții, făcând din domnișoara o strânică preoteasă.

Un noroc mare atât pentru domnișoara cât și pentru Nicolae și și pentru el, dar cel mai mare noroc a fost pentru fetele fruntașilor din țara Oltului, că de nu ar fi ajuns domnișoara preoteasă, nu știu pe care fată o mai puteai duce la școală la Sibiu.

Școala e bună cât de târziu dar e bună, și de atunci au început și pe țara Oltului a-și da părinții cu stare fetele la școală și acum fie-care preot, care are o preoteasă mai cultă de pe țara Oltului are de a mulțumi aceasta sau lui Nicolae al Frosei sau Tomei credinciosului.

De sub Surul.

A scrinit-o rău.

„A scrinit-o rău, dar rău
De mai rău nici nu se poate.
Și-au căzut pe capul meu
Câte rele'n lume toate.“

Așa se tânguia țiganul
Și se bocea de el sârmanul,
Incât lumea ce-l vedea
Sta pe loc și se mira,
Dar nime nu-l întreba
Ce-a pățit de se bocea?

Tot el, să se liniștească
Incepu să povestească
Lumei, ce s'a adunat
Lucrul, cum i-s'a întâmplat:

— „Oameni buni! o fată'n casă
Fie ea cât de aleasă
Până ce o vezi mireasă
Părul prin căciulă-ți iasă.
Dar să ai chiar două fete
Și să bei când nu ți-e sete
Cum beau eu pe nemăncate,
Apă am, dar n'am bucate
Atunci să vă văd ce-ați face —
V'ați boci și voi și pace!“

Dar vă rog puțin mai stați
Incă nu vă depărtați
Să vă spun de la început
Lucrul cum s'a petrecut:

Aveam două fete mari
Gândeai că sunt doi husari,
Erau mari și durdulii
Și la față tuciuarii,
De una iute m'am scăpat
C'am grăbit și o-am măritat,
Cea mai mică mi-a rămas
Belea'n casă și năcaz.

Și cum? să vedeți minune
C'o să plângeți când voiți spune...
Eu ca ori-ce om cuminte
Și ca ori-care părinte
M'am rugat la Dumnezeu
Crezând că nu este rău,
Dacă fata-mi măritată
Imi va face vre-o nepoată.

Ruga Domnul mi-a primit
Pofta mi-o a împlinit,
Dar' se vede o'a grăbit
O'a eșt lucrul scrinit,
Că'n loc de hai măritată
A născut haia ce'i fată.

De sub surul.

Poșta Redacției și Administrației.

G. M. Săliște. Tocmai zilele acestea ne întrebam, ce este de nu ne mai scrieți din America, când primim „Testamentul unui American“. — Dar credeți-ne — acesta nu face, să fie publicat. Americanul merge până la absurditate cu socotirea minutelor. —

M. Mulțumim pentru urările călduroase. In ce privește articolul, ni-a fost peste putință a-i da loc astăzi.

E. P. — Șomcuta. Abonamentul d-lui Buda este achitat până la sfârșitul anului curent.

Domnii abonați ai fôiel
nôstre, cari nu și-au reînnoit încă
abonamentul sunt rugați a-l re-
înnoi cât mai curând ca să nuli-se în-
trerupă regulata espedare a dia-
rului.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Crucea sau steaua dublă electro-magnetică 86,967 B. R. a lui Müller, care este cunoscută în Ungaria întreagă, are pentru ziua de azi un document pe care îl publicăm aci în întregime: „Stimate d-le Müller! Primește sincera mea mulțumită; umflătura soției mele s'a tras aproape de tot și chiar și durerile de spinare și de stomac și sgârșirile la inimă se repetază tot mai rar. Te rog să-mi mai trimiți 4 aparate nr. 86,967 B. B. de câte 6 cor., căci oameni din al treilea sat mă roagă să le aduc astfel de aparate. Zăjhalma. Cu adâncă stimă: Stefan Bodi, magazinier. De aceea n'ai cuvinte ca să recomanzi în destul acel aparat tuturor celor ce sufer de reumatism, astmă, nedurmire, dureri de urechi, nevralgie, bătae de inimă dureri de cap, de dinți, impotență, mâni și picioare reci, epilepsie, slăbiciune, amețeală, tremur, friguri, influență, gălbănare, zgârciuri de stomac, lipsă de poftă de mâncare, ischias etc. etc. Aparatul costă 3 fl. se află la d-l Albert Müller în Budapesta V. Vadsz-utca 42/AE.

Vindecarea deplină a bôlelor secrete.

Să nu pregete nimeni într'o ces-tiune atât de gingașe a se presenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea bôlei, ori cât de adânc ar fi bôla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rēului, ceea-ce fie-care o pôte face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cine-va nu pôte veni în persoană, atunci se-și descrie bôla cu deamănuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. In scrisore pune marcă de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard sēu la cerere expresă se retrimit.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special al d-rului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conștientitate capătă ori cine (bărbat sēu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de bôla și suflul de ohinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor d-l-nice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodu sēu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bôlele de besică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bôla albă, bôle de sânge, de piele și tôte bôlele ce se țin de organele seculare femeesci. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz de la 10 ore în. a. până la 6 ore sēra (Duminecă până la 12 ore la amiazi).

Adresa Dr. Palócz, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce.

Corsete

cele mai bune și moderne
la B. Goldstein, Brașov strada Vămei 21.

Dela „Tipografia și Librăria“

A. MUREȘIANU, Brașov
se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucuresci. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, sēu Agricultura generală, 34 cōle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II **Fitotechnia**, sēu cultura specială a plantelor, 38 cōle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1889. Costă 8 corone.

Vol. III **Zootechnia**, sēu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăptăria și lăptăria, 49 cōle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV **Economia Rurală**, sēu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Manual de Agricultură rațională vol. V **Ippologia** sēu zootechnia specială a cailor de George Maior. Prețul 3 cor. plus 30 bani porto.

Manual de Agricultură rațională vol. VI cuprindend crescerea, îngrășarea și utilizarea **Porcilor** sēu Zootechnia lor specială de George Maior. Prețul 5 cor. plus 30 bani porto.

„Cultura și îngrijirea grâului“, de I. F. Negruțiu. Prețul 14 b. (plus porto 5 b.)

„Cartea Plugarilor“ sēu povestire economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. + 6 b. porto).

Insoțirile de credit împreunute cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. *Edițiunea a V-a.* Trad. de Dr. A. Brode. cor. 1.60 (+ porto 20 bani).

Îmbunătățirea stării sâtenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (pl. porto 5 b.)

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sērac în țēră sēracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Dr. George Maior, vol. V. **Ippologia** sēu Zootechnia specială a cailor, 18^{1/2} cōle de tipar cu 60 figuri în text. Costă 5 lei.

Vol. VI: **Crescerea și prăsierea porcilor**, 10 cōle cu 35 figur costă 3 lei. Se află de vânzare la tipografia și librăria A. Mureșianu, Brașov.

Pentru Emulsiunea lui Scott

dacă cheltuești parale, faci un lucru cuminte, căci sănătatea deplină valorează mai mult decât avuții. Emulsiunea lui Scott conține cea mai bună untură de pește norvegiană, care se poate închipui, și numai această calitate se folosește la prepararea emulsiunii lui Scott, care e basată pe rezultatele unor experiențe și studii îndelungate de 30 ani. Productul acesta e de un efect extraordinar și înregistrează succese rapide, când e vorba de a combate o boală sau de a șterge urmările ei. Cu untura de pește de toate zilele nu se poate ajunge nici pe departe rezultate ca prin emulsiunea lui Scott.

Pescarul cu batogul cel mare este semnul de garanție al procedurii veritabile a lui Scott. Cu referință la „Gazeta“ și trimitere de 75 bani în mărci postale se trimite sticla de probă franco dela

Dr. Emil Budai
— „Farmacia orașului“. —
Budapesta IV. Vaczi utza 34/50.
Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b.
... Se capătă în toate farmaciile ...

Cursul pietei Brașov

Din 11 Octomvrie r. 1906.

Bancnote rom.	Cump.	18.98	Vënd.	19.04
Argint român	„	18.80	„	18.90
Napoleoniori.	„	19.06	„	19.10
Galbeni	„	11.20	„	11.45
Mărci germane	„	117.20	„	117.30
Lire turcesci	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%	101.—	„	102—	
Ruble Rusesci	„	2.63	„	2.53

Dr. Alexandru Străvoiu

advocat în Brașov,
și-a mutat cancelaria
cu 1 Octomvrie 1906 în Strada Vămei
Nr. 28, (localul fostei cancelarii notariale Nemeș). 5-6

Un tinăr, absolvent al școlii

române din Brașov, care posedă perfect în graiu viu și în scris pe lângă limba maternă și limba maghiară, și mai puțin și cea germană, și care are praxă notarială de 9 luni și a fost aplicat câțva timp și în biroul unei afaceri comerciale, caută aplicare, pe lângă condițiuni corăspunzătoare, în vre-o bancă românească din patrie sau în vre-o cancelarie notarială, unde și-ar putea întemeia viitorul. Adresa: *Vasile Bucur*, practicant notarial în Nagy-Ida, u. p. Teke.

In cancelaria subscriului

Un candidat de avocat
= află imediat aplicare. =
Candidații cu praxă sunt preferiți. Doritorii de-a ocupa acest post să se adreseze în scris, comunicându-mi și condițiunile.
Hațeg, 1906 X/8.
Dr. Gavril Suciu,
advocat.

Un sergent de 29 ani s'ar

cu o domnișoară ori văduvă de această etate, care posedă și limba germană. Respectivul posedă 3 limbi perfect, cu spirit de întreprindere și la cancelarii, magazine, birturi ori prăvălii pricepător Actualmente încă în serviciu militar.

A se adresa la administrația acestui ziar sub „CORIOLAN“.

1-1.

Avem onoarea a aduce la cunoștința On. membrii societari și a P. T. public, că

Biroul l'am strămutat
în Strada Vămei Nr. 6
(etagiul II.)

Recomandându-ne și mai departe bunăvoinței On. public, rămânem cu salutare patriotică.

Reprezentanța Primei Reuniuni pentru înzestrarea fetelor. Institut de asigurarea copiilor și de viață.

Cavaler Fuchs Lajos,
secretar.

Nr. 185—1906.

PUBLICAȚIUNE.

Din partea subscrisei primăriei comunale prin aceasta se publică că comuna politică **Cuciulata** (com. Făgăraș) va esarânda pe termen din 1 Noemvrie a. c. până la finea lunii Decemvrie 1906, **crâșma și localul de hoț** al său constător din: 3 odăi, 3 magazii, 1 pod, 1 sură, 1 cotef și grădina cu curte în mărime de 8000 în ziua de 27 Octomvrie a. c. la 10 oare a. m. în cancelaria communală. Prețul strigărei 600 cor., la care sumă 10⁰⁰/₀₀, se vor depune ca vadin înainte licitațiunei.

Condițiunile se pot vedea în orele oficiose la cancelaria communală. Cuciulata, în 9 Oct. 1906.

Primăria communală:
Ioan Boldea, **Ioan Barciu,**
notar-secr. primar.

Nr. 12821—1906.

PUBLICAȚIUNE.

Spre a îndeplini decisiul reprezentanței orașenești, aprobate și din partea autorităților superioare, pentru vinderea pământurilor ce le are orașul Brassó pe teritoriul comunei **Tohanul-Non** — pământ de arat, livezi și pășuni — s'a fixat termen pentru tinerea licitației publice orale pe ziua de **15 Octomvrie 1906 și cele următoare.**

La această licitație unele din locurile de vândut se pun în vânzare după parcele.

Licitația se va ținea în cancelaria comunei Tohanul-Non, începându-se în fiecare zi la **9 oare a. m.** și terminându-se la 6 oare p. m.

Consemnarea locurilor, ce au a se vinde, și condițiunile vânzării se pot vedea și ceti înainte de licitație în despărțământul V. a. al subscrisului magistrat precum și la primăriei comunelor: Tohanul Nou, Tohanul vechiu, Zărnești, Poarta, Sohodol, Șimon, Predeal, Moeșiu de Jos, Moeșiu de sus, Măgura, Peștera, Șirnea, Fundata, Christian, Râșnov și Vulcan, iar schițele de parcelare sunt depuse și stau la dispozițiunea publicului în despărțământul V. a. al magistratului tot timpul până la începerea licitațiunii.

Brassó, în 20 Sept. 1906.
Magistratul orașeneșc.

**În 6 zile
la
AMERICA.**

Transport de persoane
în
CANADA și ARGENTINA.
Cereți clarificări.
E de ajuns carte postală.
Răspundem românește.

FALK et Comp.
Secția românească.
EMBPURE.
Strada Raboisien Nr. 30.

A V I S!

Subscrisul am onoarea a aduce la cunoștința Onor. public din loc și dela sate, că **lucreaz tot felul de ZUGRĂVĂRI** ce se ține de bransa aceasta, dela cele mai simple, până la cele mai fine lucrări, după modelele cele mai nouă, solidă, și **cu prețurile cele mai moderate.**

Apelând la sprîjinul Onor. public, sunt cu toată stima,
GEORGE BADEA, Zugrav,
BRAȘOV (Scheiu), Pașiște/a nr. 14.
10-1382512.

Telefon nr. 100.

FARMACIA la URS a lui VICTOR PROTII

colțul Strada Hirscher și Orfanilor nr. 1,
(fost Terțul Straelor în apropierea Teatrului.)

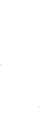
Cel mai mare depou de specialități farmaceutice

(INDIGENE ȘI STRĂINE),
CREME pentru frumusețe și **SĂPUNURI,**
PUDRE și **PARFUMURI** franțuzești,
ARTICOLE de toaletă.
APEMINERAL.
Mărfuri de gumă.

Expediție zilnică cu poșta. Proprietarul fiind mai mulți ani în Bucoresci la Farmacia Brus, dă răspuns în limba română la ori ce înțrebare.

50-100.

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“

SIBIŪ, Strada Cismădiei nr. 5.

Fondată în 1866.

Facilități proprii.

Primește în condițiuni favorabile:
asigurări contra focului și exploziunilor,
asigurări de viață și de rente viagere,
asigurări contra furtului prin spargere,
asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agențiile principale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din câte comunele mai mari.

Au sosit proaspăt:

Iere negre fine rusești.
Delicatess: Scrumbii din marea baltică, preparate (Voll u. Rollharinge).
Scrumbii în Gelée,
Krone, Sardine, Sardele și Sardine franțuzești în Unt de-lemn.
Sprotten veritabile din Kiel.
În fie-care zi de astăzi incolo cea mai fină Șuncă, Mușchi afumați, Limbi de bou fierte și neherete.
Cea mai bună slănină și untură de porc.
În fie-care zi **cărnăței** pentru hrean proaspeți și **mezeluri reci.**
Cârnați-Delicatess dela Sibiu.
Zilnic unt proaspăt pentru ceai.
Lapte gros, zmântână foarte bună.
Caș de Carpați, calitate cunoscută.
Brânzeturi Imperial.
Trapist, Ementhaler și brânză în burduf.
Mare asortiment de **compoturi, fructe fierte în zahar, Marmelade, patlagele roșii, mazăre verde.**
Prăjituri fine pentru ceai, miere și lictar la
J. SEEWALDT,
Strada Orfanilor Nr. 6.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. public, că **am sosit din voiagiul meu din streinătate și am adus**

Cele mai nouă modele de pălării de Dame precum și de Domnișoare și copii.
In magazinul meu se primesc **ori ce fel de reparaturi** **cu prețul cel mai moderat.**

Reg sprîjinul Onor. public.

Cu simă

Rosa Weiss,
Salon de pălării Strada Forții nr. 16.

1-10.

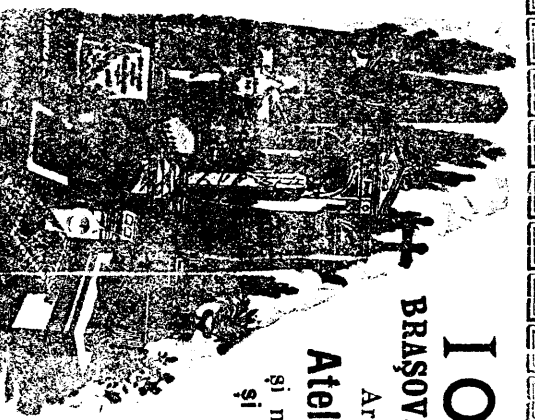
IOSIF NAGY,

BRAȘOV, Calea Gărei (langă Ramificația Tramvaiului).
Are onțrea a recomandă On. Public

Atelierul său de cioplitorie de piatră și marele deposit de **Monumente** sepulcrale și de marmură lucrate fin și durabil.

Esecutare de mobilie din marmură. Deposit de Grant, Syemit, Labrador, Andesit și petri de năsip durabile și scutite de îngheț. Nicșiri nu se pôte procura mai ieftine, fiind din mâna primă.

Ian în antreprisă ori-ce fel de lucru de cioplit piatră la zidiri. **Serviciu prompt.**

Prețuri solide.

16-0